

Elindultak az elektromos buszok

A tömegközlekedés forradalma Marosvásárhelyen

Ne feledje idejében megújítani előfizetését! Ha előfizet, biztosan kézhez kapja, féláron!

Fotó: Mariş Cristian Daniel

Ha a marosvásárhelyi tömegközlekedésre gondolunk, akkor sok ember lelki szemei előtt megjelennek a kigyulladó buszok, a rettenetes állapotok és mindaz, ami évtizedeken át uralta a várost. A 2020-ban megválasztott városvezetés azt ígérte, hogy ezen változtatni fog, és nem a levegőbe

beszélt. Érkeztek már új autóbuszok, most, március 16-án pedig az elektromos autóbuszok is elindultak.

Nagy-Bodó Szilárd

(Folytatás a 4. oldalon)

Film készül a 70 éves Bölöni Lászlóról

A készítőik múlt pénteki tájékoztatása szerint a Nemzeti Filmintézet és a Bethlen Gábor Alapkezelő támogatásával készülő dokumentumfilmet Magyarország és Romániában is vetítik majd a mozikban, de további országokkal is folynak tárgyalások a forgalmazásról.

15.

Boszorkányokról, céhekről, gasztronómiáról

Március 22-én, szerdán 18 órakor a Maros Megyei Múzeum Történeti Osztályának várbeli épületében Kulcsos város címmel állandó várostörténeti kiállítás nyílik.

17.

Megyeszerte megemlékeztek vidéken is

Szűkebb körben, templomban, iskola-teremben vagy éppen utcán, köztéren, több száz személy jelenlétében, szórványban vagy tömbmagyar vidéken ugyanazokat a 175 évvel ezelőtti megfogalmazott célkitűzéseket emlegették fel, amelyek mai ünnep- és minden-napiainkat is meghatározzák.

18.

OPTICA OPTOFARM
A látás szakértője

Az Optika Optofarm újabb akciót hirdet minden

nyugdíjas ügyfele számára:

50%-os kedvezménnyel

kaphatók a közellátó műanyag monofokális lencsék

2023. március 31-ig.

Keressen minket

Marosvásárhelyen, Szászrégenben és Szovátán!

Előjegyzésért hívja a **0265-212-304-es telefonszámot!**

Aktuális

Plasztikázott ész

Benedek István

Mintegy négy éve elég hangos botrány kerekedett tájainkon egy olasz áldoki ügyéből, aki, mint kiderült, orvosi végzettség nélkül kezdett plasztikai műtéteket végezni egyes fővárosi magánkórházakban. Az ügy a héten lezárulhatott volna, mert kimondták a jogerős ítéletet, miszerint emberünk közel négy évig rabruhára kéne cserélje a fehér köpenyét, azonban a hatóságok időközben lehetővé tették, hogy olaszunk angolosan távozzon.

A jogerős ítélet kimondása után az egyenruhások annak rendje s módja szerint kivonultak a delikvens lakásához, hogy bekísérjék új tartózkodási helyére, ám nem találták otthon, így körözést rendeltek el. Ekkor derítették ki egyes szemfüles hírportálok, hogy talján csodadokink teljesen legálisan mehetett bárhova a világon, az ellene zajló büntetőeljárás dacára. Az ügy kezdetén, ahogy illik, előzetes letartóztatásba helyezték, pláne, hogy amikor kezdett melegedni a lába alatt a talaj, „dokink” megpróbált távozni az országból, a kürtösi vasúti határátelőlőtől terelték vissza, s dugták rács mögé. Ott elvált egy ideig, aztán kiengedték, biztosan úgy találták, hogy ha csak plasztikai műtéteket kezdett avatatlanul végezni embereken, nem lehet olyan veszélyes a társadalomra, hogy érdemes legyen fogva tartani, elég lesz neki a hatósági felügyelet. Miközben Justitia malmai a nálunk megszokott andalgó tempóban őrölték az igazságot, tavaly augusztusban egy fővárosi kerületi bírósági ítélet feloldotta

(Folytatás a 3. oldalon)

MÁRCIUS

17., péntek
A Nap kel
6 óra 32 perckor,
lenyugszik
18 óra 30 perckor.
Az év 76. napja,
hátravan 289 nap.

IDŐJÁRÁS

Változékony
Hőmérséklet:
max. 9 °C
min. -2 °C

*Isten éltesse!

Ma GERTRÚD és PATRIK, holnap SÁNDOR és EDE napja.
SÁNDOR: az Alexander név rövidülésének magyaros alakja.
EDE: az Edvárd, Eduárd nevek német rövidülése.

VALUTAÁRFOLYAM

BNR – 2023. március 16.

1 EUR	4,9190
1 USD	4,6371
100 HUF	1,2396
1 g ARANY	286,4989

A csütörtöki lottóhúzás nyerőszámai

Joker	3, 26, 44, 30, 23 + 15	NOROC PLUS: 3 2 4 7 3 6
LOTO 40	33, 37, 4, 21, 10, 38	SUPER NOROC: 2 5 1 0 5 6
LOTO 65	29, 3, 27, 33, 38, 31	NOROC: 7 4 5 7 0 3 5

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0265/268-854.

Újabb állatokkal gazdagodik a marosvásárhelyi állatkert

Fotó: Vajda György

Március 3-án megérkezett az idei első állatszallítmány a marosvásárhelyi állatkertbe. Az európai fajmegőrző program keretében a nyíregyházi állatkertből egy Chapman-zebracsődör, egy európai bölény és öt madagaszkári gyűrűsfarkú maki került Marosvásárhelyre.

Az állatok még karanténban vannak, miután ez lejár, a makikkal kiegészítik a zöldházban lévő csapatot, illetve az időjárástól függően a szabadtéri kifutóban is találkozhatnak az új lakókkal a látogatók.

A zebra is a meglévő állományt egészíti ki, az európai bölény pedig az állatkertben lévő bika társa lesz, amely mellé – a tervek szerint – még három fiatal tehén is kerül. A marosvásárhelyi állatkertnek ezzel az a célja, hogy bekapcsolódjon az európai fajfenntartási és szaporítási programba, az itt születendő borjakat természetes élőhelyükön bocsátják majd szabadon, a Természetvédelmi Világszövetség (IUCN) által ajánlott helyen. Várhatóan három hét múlva újabb állatszallítmány érkezik, ezúttal hollandiai és németországi állatkertekből.

Román és magyar futballbajnoki mérkőzések a televízióban

Március 17., péntek:

* 17.30 óra: FC Voluntari – Nagyszebeni Hermannstadt (Szuperliga, alsóház, 1. forduló)
* 20.30 óra: Petrolul 52 Ploiești – Aradi UTA (Szuperliga, alsóház, 1. forduló)

Március 18., szombat:

* 14.30 óra: Botosáni FC – Chindia Târgoviște (Szuperliga, alsóház, 1. forduló)
* 15.05 óra: Mezökövesd Zsóry FC – Kisvárdai Master Good (NB I, 24. forduló)
* 16.45 óra: Debreceni VSC – Kecskeméti TE (NB I, 24. forduló)
* 20.00 óra: Bukaresti FCSB – CSU Craiova (Szuperliga, felsőház, 1. forduló)
* 20.45 óra: MOL Fehérvár FC – Budapest Honvéd (NB I, 24. forduló)

Március 19., vasárnap:

* 12.00 óra: Bukaresti Dinamo 1948 – Bodzavásári Gloria (2. liga, felsőház, 1. forduló)
* 14.15 óra: Galaci Oțelul – Jászvásári CSM Politehnica (2. liga, felsőház, 1. forduló)

* 14.30 óra: Vasas FC – Paksi FC (NB I, 24. forduló)

* 16.30 óra: Konstancai FCV Farul – FC Universitatea 1948 Craiova/Sepsiszentgyörgyi Seps OSK (Szuperliga, felsőház, 1. forduló)

* 16.30 óra: Puskás Akadémia FC – Újpest FC (NB I, 24. forduló)

* 19.00 óra: Kolozsvári CFR 1907 – Bukaresti Rapid 1923 (Szuperliga, felsőház, 1. forduló)

* 21.15 óra: Zalaegerszegi TE FC – Ferencvárosi TC (NB I, 24. forduló)

Március 20., hétfő:

* 18.00 óra: Sepsiszentgyörgyi Seps OSK/FC Universitatea 1948 Craiova – CS Mioveni (Szuperliga, alsóház, 1. forduló)

* 20.00 óra: Nyíregyháza Spartacus FC – Gyirmót FC Győr (NB II, 28. forduló)

* 21.00 óra: Kolozsvári FCU – Campionii FC Argeș Pitești (Szuperliga, alsóház, 1. forduló)

A román bajnoki mérkőzéseket a DigiSport, a Prima Sport és az Orange Sport, a magyar NB I-es és NB II-es találkozókat az M4 Sport és az M4 Sport+ közvetíti.

Megyei hírek

Nyitott kapuk a Művészeti Egyetemen

Március 16-án, csütörtökön kezdődött és 19-éig, vasárnapig tart a Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem Nyitott kapuk című rendezvénysorozata, amelynek keretében bemutatkoznak a színész, bábszínész, rendező, koreográfia, teatrológia, drámaírás, fotó-film-média és zene szakos hallgatók és oktatók. Az eseménysorozat tematikus egységekben mutatja be a különböző profilú szakokat, az érdeklődők négy napon át több ingyenesen látogatható rendezvény – vizsgaelőadások, szakmai beszélgetések, mesterkurzusok – révén tekinthetnek be a szakmai képzés kulisszái mögé. A programra a pályaválasztás előtt állókat, illetve minden érdeklődőt várnak, aki kíváncsi az egyetem – a Köteles Sámuel utcai főépületben, a Pálffy-házban, valamint a Levél (Frunzei) utcai Stúdió 2-ben – zajló folyamatokra.

Bemutató a Sapientián

A Sapienia EMTE Marosvásárhelyi Karának Kertész-mérnöki Tanszéke, a Székely Gazdaszervezetek Egyesülete és az EME Agrártudományi Szakosztályának közreműködésével március 18-án 10 órától a Sapienia EMTE Marosvásárhelyi Karán bemutatót szervez Gyümölcsfák tél végi fenntartó metszése címmel. A rendezvényen dr. Bandi Attila egyetemi adjunktus a metszési módszerek alapszabályairól és dr. Bálint János egyetemi tanár a tél végi növényvédelmi munkákról tart előadást. A rendezvény gyakorlati bemutatóval folytatódik az egyetem gyümölcsösében. A rendezvényen való részvétel díjtalan, de előzetes regisztrációhoz kötött. A részvételi szándékot március 17-ig kell jelezni Lunka Teklának a 0773-976-963-as telefonszámon, vagy Kiss Miklósnak a 0742-788-729-es telefonszámon 9 és 15 óra között.

Kaáli Nagy családi találkozó

Kaáli Nagy családi találkozót szerveznek a nyáron Székelykálban, az ősi birtokon. Az augusztus 13-ra időzített együttlétre minden családotagot várnak a történelem vizsgatárságaiban megszokott rokoni kapcsolatok felülésére és ápolására. A szervezők arra kérik az érintetteket, hogy március 31-ig jelezzék részvételi szándékukat, elérhetőségeiket is megadva (lakcím, telefonszám, e-mail cím) a 0749-140-163, 0365-455-718 telefonszámokon vagy a szaniszliferenc@yahoo.com e-mail-címen.

Ádám és Éva kamaszkorban

A Kamaszok ifjúsági színtársulat március 18-án, szombaton délután 6 órától Jobbágyfalván a helyi művelődési otthonban mutatja be az Ádám és Éva kamaszkorban című előadását. A fiatalok négy jelenetet mutatnak be: Babona, Kísértet, Pötty és Szentpéter, a jegyszedő. Szerző és rendező: Kozsik József színművész.

Hírszerkesztő: Nagy Székely Ildikó

RENDEZVÉNYEK

Kis tehetségek vetélkedője

Március 18-án, szombaton délelőtt 9.30-tól kerül sor a Kis tehetségek vetélkedője – népmese- és népdalvetélkedő – megyei szakaszára a marosvásárhelyi Deus Providebit Tanulmányi Házban.

Sivatagi álom – dokumentumfilm-bemutató

A Magyar Újságírók Romániai Egyesülete szervezésében március 19-én, vasárnap 18 órától a Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem Stúdió termében megtekinthető Katyi Antal Sivatagi álom című dokumentumfilmje, amely a Hargita Nemzeti Székely Népi Együttes dubaji vilákiállításán való részvételét mutatja be. A belépés díjtalan.

Petőfi-szobrot állítanak Erdőszentgyörgyön

Az 1848–1849-es forradalom és szabadságharc tiszteletére március 19-én, vasárnap ünnepséget szerveznek Erdőszentgyörgyön, melynek keretében felavatják Petőfi Sándor köztéri mellszobrát, amelyet Zsigó Róbert, Baja és térségének országgyűlési képviselője, Csibi Attila Zoltán, Erdőszentgyörgy polgármestere és Veress Gábor Hunor szobrászművész leplez le. A szobrot Baja városa ajándékozta Erdőszentgyörgynek a két település közti 15 éves

testvérkapcsolat fennállásának emlékére. Az esemény délelőtt 11 órakor ökumenikus istentisztelettel kezdődik a református templomban, majd a Rhédey-kastély udvarán folytatódik, ahol ünnepi beszédek hangzanak el. Ezt követően a kárpátaljai BorzsaVári népi zenekart és a Szent György Technológiai Líceum tanulóit hallgathatja meg a közönség, az együttlét koszorúzással zárul. A rendezvény este a helyi művelődési házban a Spectrum Színház 18 órakor kezdődő Bolond Istók című előadásával folytatódik.

Rabok legyünk vagy argentinok?

Ezzel a címmel tart vitett képes előadást Czetz János honvédtábornok életéről Demeter Irén március 23-án, csütörtökön 18 órai kezdettel a Studium Hub előadóteremben (Marosvásárhely, Bolyai tér 15.) a Marosvásárhelyi Örmény–Magyar Kulturális Egyesület szervezésében. Az előadó Czetz János születésének 200. évfordulóján, 2022-ben látogatott el Argentínába, amely az erdélyi örmény származású magyar szabadságharcos második otthona lett a forradalom leverése után. Az út során szerzett élményei vezették el Czetz „életeinek” mélyebb megértéséhez. A tábornok életútjának ismertetése mellett betekintést nyújt az argentin nemzeti ébredés korszakába, rávilágítva ebben Czetz János helyére és szerepére is. Az előadás végén megtekinthető Czetz János honvédtábornok sétatálcája is, amelyet Marosvásárhelyen élő magyar örmény leszármazottjai őriznek. A rendezvényre a belépés ingyenes.

642357800076

ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

Szintetikus kábítószer gyártó nemzetközi bűnszövetkezet tagjait tartóztatták le

Szintetikus kábítószer gyártó és terjesztő nemzetközi bűnszövetkezet két romániai tagjának előzetes letartóztatásba helyezéséről számolt be kedden a szervezett bűnözés és terrorizmus elleni ügyészség (DIICOT). Az Agerpres hírügynökség ügyészségi forrásokból úgy értesült, hogy egyikük Laurentiu Huica, a romániai gyógyszergyártók egyesületének volt alelnöke.

A vádhatóság szerint a romániai gyanúsítottak metamfetamin előállításához használt alapanyagokat – efedrint és pszeudoefedrint – juttattak nagy mennyiségben 2021 januárja és 2023 februárja között Lengyelországba, ahonnan a bűnszövetkezet ottani tagjai kisebb tételekben terítették a vegyszereket a lengyelországi, csehországi és szlovákiai illegális amfetamin-laboratóriumoknak.

Az alapanyagokat gyógyszer-készít-

ményekhez keverték oly módon, hogy miután célba juttatták a tablettákat, könnyű legyen kivonni belőlük a kábítószergyártáshoz használt összetevőket. A gyanúsítottak azonban olyan gyógyszereket használtak álcaként, amelyekre a – hivatalosan bejegyzett – romániai gyártó csak belföldi forgalmazási engedéllyel rendelkezett, exportengedéllyel nem. A DIICOT szerint egy kilogramm amfetamin ára körülbelül 40 ezer euró, de a dílekek ennek két-háromszorosát kérik: 70 és 100 euró közötti összeget a drogrammjáért. A romániai gyártó 97 alkalommal szállított pasztillákat Csehországba, Bulgáriába, Litvániába és Spanyolországba – állítják a nyomozók.

Romániában március elsején tartottak házkutatásokat az ügygel kapcsolatban. Ekkor három tonna I-es kategóriájú alapanyagot, csaknem ötmillió efedrint és pszeudoefedrint tartalmazó tablettát, a tabletták előállításához előkészített 200 kilogramm nyersanyagot, mintegy 600 ezer eurót és számos, a nyomozás szempontjából fontos dokumentumot foglaltak le. A bűnszervezet tagjait, többek közt a banda vezetőjét is, február 26-án érték tetten Lengyelországban a romániai Voluntari-ban felpakolt áru lerakódása közben. Ugyanazon akció keretében február 26-án Szlovákiában négy ember ellen alkalmaztak kényszerintézkedést, és lefoglaltak egymillió eurót. Február 27-én Csehországban két személy ellen alkalmaztak kényszerintézkedést és dokumentumokat foglaltak le – részletezte a rendőrségi akciókat az Agerpres. (MTI)

Lengyelország a napokban átadja az első négy MiG-29-est Ukrajnának

Lengyelország a legközelebbi napokban, a szállítmány első részleteként négy MiG-29 vadászgépet ad át Ukrajnának – jelentette be Andrzej Duda lengyel elnök csütörtökön Varsóban, a Petr Pavel cseh elnökkel közösen tartott sajtóértekezletén.

A múlt héten beiktatott cseh államfőnek ez a második külföldi útja. A varsói tárgyalásait követő sajtókonferencián Dudát azzal kapcsolatban kérdezték, hogy a múlt héten a CNN amerikai hírtévéné adott interjújában azt mondta: Lengyelország kész más fegyverszállítmányok mellett a légierő szovjet gyártmányú MiG-29-es vadászgépeiből is átadni Ukrajnának.

Duda válaszában megerősítette: a lengyel kormány már határozatot fogadott

el az ügyben, a gépeket a napokban szállítják Ukrajnának.

A lengyel hadsereg jelenleg tíz-egynéhány MiG-29-essel rendelkezik, ezek többsége teljesen működőképes – közölte.

Kifejtette: először, a legközelebbi napokban négy ilyen, az ukrán pilóták által külön kiképzés nélkül is kezelhető gépet szállítanak, a többi MiG-29-est karbantartás után folyamatosan adják át. A lengyel hadsereg számára az idén leszállítandó, korszerű FA-50-es dél-koreai, valamint F-35-ös amerikai gépekkel helyettesíti őket – tette hozzá.

Mariusz Blaszczak lengyel kormányfőhelyettes, nemzetvédelmi miniszter egy csütörtök reggeli interjúban megerősítette: Lengyelország egy szélesebb koalícióban adná át Ukrajnának a MiG-

29-eseket. Ebben az összefüggésben konkrétan Szlovákiát említette.

Andrzej Duda a sajtóértekezleten elmondta továbbá: Petr Pavellel megvitaták az aktuális biztonsági témákat, ezen belül a júliusban Vilniusban megrendezendő NATO-csúcstalálkozó témáit, valamint az ukrainai helyzetet.

Beszéltek az észak-déli irányú infrastrukturális összeköttetésekről is, valamint a térségbeli együttműködésekéről, konkrétan a Három Tenger Kezdeményezéséről és a Bukaresti Kilencek tanácskozásáról.

Pavel újságírói kérdésre válaszolva a „nemcsak a lengyel–cseh együttműködésben, hanem az egész régió által” kidolgozandó tervről beszélt, amikor Ukrajna háború utáni újjáépítése került szóba. (MTI)

Felháborította az ukrán közvéleményt a Navalnij Oscar-díja

Az ukránok szerint vicc, hogy az „állandó ellenzéki” Navalnijról szóló dokumentumfilm kapta az idei Oscar-díjat. Újságírók, politikusok és egyetemi oktatók szerint, bár tagadhatatlan, hogy Navalnij Putyin-ellenes nézeteket vall, de azt leszámítva egy szélsőjobb, az orosz birodalmi törekvéseket meg nem tagadó politikus.

Az Alekszej Navalnij orosz ellenzéki politikusról szóló film kapta a legjobb dokumentumfilmnek járó Oscar-díjat 2023-ban. Az alkotás végigköveti, ahogy az orosz ellenzéki aktivista 2020-as, idegméreggel való mérgezése után Németországban kap gyógykezelést, és eközben a Bellingcat segítségével orosz tisztviselőnek adja ki magát, majd egy FSZB-ügynöktől megtudja, hogyan tervezték el a megmérgezését.

A jelenleg 11 és fél éves börtönbüntetését töltő Navalnij helyett a díjat a film rendezője, Daniel Roher és Navalnij családja: felesége, Julija, lánya, Dasha és fia, Zahar vette át. A díjátadón a dokumentumfilm rendezője idézte Navalnijt, aki szerint Vlajimir Putyin igazságtalan ukrajnai háborúja miatt kell most börtönben ülnie. Navalnij felesége az Oscar-díj-átadó gálán azt mondta, férjét az igazság és a demokrácia védelme miatt zárták börtönbe.

„Alekszej, a világ nem felejtette el a mindannyiunknak szóló fontos üzenetedet. Nem félhetünk szembeszállni a diktátorokkal és az önkényuralommal,

bárhol is üsse fel a fejét” – mondta köszönőbeszédében Daniel Roher, aki Navalnij családját arról is biztosította: a világ mellettük áll. A filmért járó Oscar-díjat a magánzárkában raboskodó Alekszej Navalnijnak és a világ összes politikai foglyának ajánlotta.

Az ukránok szerint egy egy „vicc”

A díjátadó után több ukrán fórumon is annak a véleményüknek adtak hangot az emberek, hogy ez az egész egy „vicc”. A Twitteren sokan kritizálták a filmakadémia miatt azért is, mert míg ukrán családok kénytelenek otthonaikat feladva menekülni az orosz invázió elől, eközben Los Angelesben egy orosz családöt ünnepelnek. Sokan azt is szövé tették, hogy a börtönben lévő politikus családja láthatóan jómódban él – a családnak a közönségi médiában posztolt képei alapján könnyen kideríthető, hogy Navalnij felesége és gyerekei drága ruhákat hordanak, utazgatnak a világban, lánya pedig a világ egyik legelismertebb egyetemére, a Stanfordinra jár.

Mások azt tették szövé, hogy a politikus ukránellenes, már korábban is szélsőjobb nézeteket vallott, és a Krim elfoglalása ellen sem tiltakozott.

A Time magazin több egyetemi oktatót, újságírókat és politikusokat is megszólaltatott, akik mind egyetértettek abban, hogy bár Navalnij egyértelműen Putyin-ellenes, ez még nem jelenti, hogy kiáll az ukránok mellett.

Navalnij „megtagadta a háborút, de

nem az orosz birodalmi törekvéseket” – mondta a lapnak Maria Popova, a McGill egyetem professzora. Szerinte azok a témák, melyekre az orosz politikus elsősorban koncentrálna – mint amilyen az autokrácia és korrupció elleni harc Oroszországban – nem igazán rezonálnak az ukránoknál. Emellett Navalnij csak rendkívül későn biztosította támogatásáról Ukrajnát, nem állt ki egyértelműen az ukrán területi integritás mellett, és nem támogatta az ukránok NATO-tagóságát sem.

A twitterezők előkerítették egy videót is arról, ahogy az ellenzéki politikus 2014-ben még támogatta az oroszok háborúját, és rendszeresen részt vett az Orosz Menetelés nevű eseményen is.

Végül többen kritizálták az akadémiát amiatt is, hogy míg Navalnij családját engedték felszólalni az eseményen, addig Zelenszkij ukrán elnököt, aki szívesen mondott volna beszédet a díjátadón, már második éve utasítják el, arra hivatkozva, hogy az Oscar-díj átadása nem politikai esemény.

A filmben fontos szerepet játszó oknyomozó portál, a Bellingcat vezetője, Christo Grozev azzal védte a filmakadémiát, hogy a több ezer filmkészítő szavazatából kikristályosodott kollektív döntést (hogy a Navalnij kapja az Oscart) és a szervezők döntését (hogy Zelenszkij ne tartson beszédet) pont azoknak nem lenne szabad összemosniuk, akik elvileg tudják, hogy mi a demokrácia. (Forrás: Euronews)

Ország – világ

Földi manőverezés közben összekocant a Wizz Air két repülőgépe

Földi manőverezés közben összekocant Suceava repülőterén a Wizz Air két repülőgépe kedden, senki nem sérült meg. Az incidens akkor történt, amikor a légitársaság Dortmundba induló járata felszálláshoz készülődve elindult a beállóól a kifutópálya felé. Az esetről készült videófelveteleken az látszik, hogy a mozgásba lendült gép bal szárnyfüle beleakadt a Wizz Air egyik üresen álló gépének jobb oldali vezérsíkjába. A koccanás következtében mindkét utasszállító kisebb sérülést szenvedett. (MTI)

Tovább csökkent a várható élettartam Európában

Tovább csökkent a születéskor várható élettartam az Európai Unióban; 2021-ben az előző évhez képest kis mértékben, 0,3 évvel csökkent, 80,4-ről 80,1 évre esett vissza, ami feltehetően a halálozási arány koronavírus-járvány miatt bekövetkezett növekedésével van összefüggésben – közölte az Európai Unió statisztikai hivatala, az Eurostat csütörtökön. A jelentés szerint jelentősebb visszaesést 2020-ban jegyeztek fel, amikor a 2019-ben megállapított 81,3-ról egy év alatt 80,4 évre esett vissza a születéskor várható átlagos élettartam az Európai Unióban. Az adatok szerint tavalyelőtt a születéskor várható élettartam Spanyolországban (83,3 év), Svédországban (83,1 év), Luxemburgban és Olaszországban (mindkettő 82,7 év) volt a legmagasabb, míg a legalacsonyabb Bulgáriában (69,7), Magyarországon (72,1 év), Romániában (72,8 év) és Lettországon (73,1 év) volt. (MTI)

A következő EU-csúcson újabb döntéseket hoznak Ukrajna lőszerellátásáról

Az EU újabb döntéseket hoz az orosz támadás ellen védekező Ukrajna folyamatos lőszerellátásának további javításáról a tagállami vezetők következő találkozásán – mondta Olaf Scholz német kancellár csütörtökön a szövetségi parlamentben. A kancellár a tagállami állam-, illetve kormányfőket összefogó Európai Tanács március 23-án kezdődő kétnapos tanácskozására kidolgozott német álláspontot ismertette alá, hogy Németország az európai partnereivel együtt gondoskodik arról, hogy Ukrajna továbbra is megkapja az orosz támadás elleni védekezéshez szükséges fegyvereket és egyéb hadfelszerelést. Különösen fontos a gyors lőszerellátás, ezért az EU-csúcson intézkedéseket fognak el Ukrajna folyamatos, az eddiginél is jobb lőszerellátásáról. Németország a közös cél érdekében hajlandó megnyitni közbeszerzési programjait más tagállamok előtt – ismertette Olaf Scholz. (MTI)

Orosz önkéntesek is dolgozhatnak az olimpián

Orosz önkéntesek is dolgozhatnak a jövő nyári párizsi olimpián. A munkalehetőségről a 2024-es ötkarikás játékok szervezőbizottsága tájékoztatta az orosz felet. Közreműködésük azért válhatott kérdésessé, mert ukrainai háborúja miatt számos szankció lépett életbe Oroszországgal szemben. Az előző, Tokióban megrendezett 2021-es nyári olimpián a koronavírus-járvány miatt nem voltak külföldi önkéntesek. A jövő évi játékokat a francia fővárosban július 26. és augusztus 11. között tartják. (MTI)

Plasztikázott ész

(Folytatás az 1. oldalról)

a hamis doktorra kirótt hatósági felügyeletet. És ezt nem fellebbezte meg az ügyészség, annak ellenére, hogy emberünk ekkor már első fokon el volt ítélve. Úgy sem, hogy miután már megpróbált egyszer lelépni, a vaknak is világos kellett volna legyen, hogy nem fog ölbe tett kézzel várni otthon a nappaliban, amíg smasszerék kegyeskednek érte menni a csíkos zubbonyal. Nem is várt.

A botrány idején komoly vizsgálódásba kezdtek a hatóságok, hiszen nincs az jól, ha egy rendes végzettségű nézve nyolc osztályt kijárt parkolóőr kezd orvosként praktizálni, még akkor sem, ha egyébként privát közegben fizető pácienseken végzi ezt. Akkoriban még néhány hasonló illetéktelen illetékes karrierjének is leáldozott. Ez valószínűleg javított valamennyit az egészségügyi intézményrendszer megítélésén, és talán működésén is. De a mérleg másik serpenyőjében ennél nagyságrendekkel többet húz, hogy az áldokit futni hagyták, mert ezzel azt üzenik más, hasonló találegonysággal megáldott jelölteknek, hogy ebben a világvégi országban nyugodtan lehet próbálkozni ilyesmivel, nagy bajuk úgysem lehet belőle.

A tömegközlekedés forradalma Marosvásárhelyen

(Folytatás az 1. oldalról)

Az új városvezetés első lépései közé tartozott, hogy megkezdte a tömegközlekedés újraszervezését, mert csak ezáltal lehet csökkenteni a forgalmat és a légszennyezést, mondta Soós Zoltán, Marosvásárhely polgármestere a hivatalosságok jelenlétében megtartott átadáson. A város a Fejlesztési Minisztériummal többször is sikeresen pályázt, a mostani elektromos buszok az első jelentős csomag részét képezik. A Solaris típusú autóbuszok mellé egy egész infrastruktúrát kellett kiépíteni, hiszen töltőállomásokat kellett telepíteni, és a tömegközlekedési vállalat telephelyét is újra kellett építeni.

A régi állapotok nem feleltek meg a korszerűbb megoldásoknak, így elengedhetetlen volt az orvoslás, ami a beruházás költségének a növekedését is magával vonta, húzta alá az előljáró. Soós Zoltán úgy fogalmazott, hogy március a forradalmak hónapja, Marosvásárhelyen a tömegközlekedés forradalmát március 16-hoz lehet kötni, hiszen az elektromos buszokkal XXI. századi körülményeket tudnak biztosítani a lakosságnak.

A munka ezzel nem áll meg. A tömegközlekedés korszerűsítése kibővül elektronikus jegyrendszerrel, valamint a buszmegállók felújításával. Továbbá jövő tavasztól bekapcsolják Marosvásárhely peremtelepüléseit is a tömegközlekedésbe, mondta a polgármester. Már létrejött a regionális közlekedési vállalat, amely átveszi hét községnek a közszállítását, viszont az európai uniós szabályok értelmében egy évet kell várni a végleges licencre, annak ellenére, hogy meg-

vannak a szükséges engedélyek. Soós Zoltán arra is ígéretet tett, hogy 2024-re a teljes buszpark megújul, a mostani elektromos buszok mellé további 42 új dízel és 38 új hibrid autóbusz érkezik. Ezekon kívül még 10 rövidebb, tíz méter hosszú autóbuszt vesz a város. Ezekkel összesen 150 új jármű lesz a flottában, ami a teljes megújulást jelenti.

Ami a mostani elektromos autóbuszokat illeti, ugyan a pályaudvaron van mind a 32 jármű, de egyelőre csak 14 közlekedik. A polgármester lapunknak úgy nyilatkozott, hogy az összes autóbusz dokumentációja készen van, és ahogy megérkezik a végleges engedély, rögtön tüzembe is fognak állni, ez várhatóan március végéig megtörténik. Egyelőre az elektromos autóbuszok a 18-as és 23-as útvonalakon fognak közlekedni, de számítani lehet a bővítésre.

Az önkormányzat azt ígérte, hogy a városvégeken is fog töltőpontokat létesíteni, hogy a buszok ne kelljen minden esetben visszatérjenek az állomásra. Ezek még nem készültek el, de a polgármester nyilatkozatából az derül ki, hogy két gyors töltőállomás előkészítése folyamatban van. Ezekkel fél óra alatt fel lehet majd tölteni az autóbuszokat, az egyik ilyen töltő a vegyipari kombinátnál lesz, a másik a Szabadi út végén, mondta a polgármester.

Péter Ferenc, Maros Megye Tanácsának elnöke kiemelte, hogy egy új fejezet nyílik a marosvásárhelyi tömegközlekedésben, ami a miniszteri csapat kiváló munkájának is köszönhető. A megyei elnök rávilágított, hogy a számok magukért beszélnek, hiszen az országban szinte megkétszereződtek az európai uniós alapokból lehívott összegek.

Az elmúlt több mint két évben a Fejlesztési Minisztérium 397 elektromos

autóbusz közbeszerzését bonyolította le. A marosvásárhelyi járművek is ennek a csomagnak a részét képezik – mondta Cseke Attila fejlesztési miniszter, aki külön kiemelte az önkormányzat és a minisztérium közötti jó kapcsolatot.

Az országos helyreállítási alaptól 958 villanypótló busz megvásárlására biztosítottak finanszírozást, ezek esetében már aláírták a szerződéseket. De Marosvásárhely polgármesteri hivatalának is 13 aláírt finanszírozási szerződése van a Fejlesztési Minisztérium európai uniós alapjaiból. Ezek értéke 30 millió euró, amelyből többházakat és iskolaépületeket fognak hőszigetelni, korszerűsíteni, továbbá új lakásokat építenek fiatal szakemberek számára.

Cseke Attila arról is beszámolt, hogy a jégpálya beruházására is megtalálták a megoldást, úgy, ahogyan 2021-ben az önkormányzat a

kormányzattal karöltve azt megígérte. A közbeszerzés már lezajlott, megvan a nyertes, és a kivitelezési szerződést is aláírták, az építkezési engedélyt kiadták; 15 hónap alatt, legkésőbb 2024 végére használatba adják a jégpályát – nyomatékosította a fejlesztési miniszter.

Kelemen Hunor miniszterelnök-helyettes, az RMDSZ elnöke beszédében hangsúlyozta, hogy a politika minden színterén egy dolgot kell figyelembe venni: azt, hogy miként lehet segíteni az embereknek. A szövetségi elnök kiemelte, hogy az RMDSZ ezt az elvet követte, és fogja is követni a kormányzásban. Globális szinten két nehéz esztendő van túl a társadalom, hiszen egyik krízist követte a másik. Ennek fényében a politikusok egyik kezükkel tüzet oltottak, a másikkal próbáltak építkezni.

Kelemen Hunor elmondása szerint vannak olyan politikusok, akik egész nap politizálnak, miközben egy településen, egy önkormányzatban sokkal nagyobb figyelmet kellene fordítani a közigazgatás vezetésére, az adminisztráció rendezésére. Egy település lakói számára a közszolgáltatások minősége az egyik legfontosabb tényező, világított rá a miniszterelnök-helyettes. A közszállításhoz pedig minden ember igényt tart, és azt várja el, hogy gyorsan és biztonságosan jusson el a kívánt célpontba. Ebben kell segítséget nyújtani, méghozzá környezetkímélő módon, mert a XXI. században kiemelt figyelmet kell fordítani a környezet megóvására.

A marosvásárhelyi elektromos buszok ötvözik az előbbi két elvet, a jövőben pedig újabb beruházások következnek, amelyekkel az állampolgárokat fogják segíteni, ígérte Kelemen Hunor.

Csép Andrea Éva: A kormányzás arról szól, hogy megkönnyítsük az emberek, a családok hétköznapijait

Az RMDSZ több mint két éve van kormányon, és ezekben a hetekben országos konzultáción kérdezi meg a magyar közösség véleményét a kormányzati eredményekről és a jövő tennivalóiról. A személyes találkozón, fórumokon elhangzó vélemények és kritikák, a kormány.rmdsz.ro honlapon elérhető rövid kérdőív kitöltése mind a szövetség munkáját segíti – mondta el Csép Andrea Éva parlamenti képviselő a vele készült interjúban.

– A járvány és a szomszédban zajló háború komoly megpróbáltatás elé állította a gazdaságot és az embereket. Ebben a helyzetben őket most az foglalkoztatja, ki tudják-e fizetni az energiaszámlákat, lesz-e elegendő pénz ételvásárlásra a megnövekedett árak közepette. Melyek azok az intézkedések, amelyeket az RMDSZ azért tett, hogy a családok élete könnyebb legyen?

– Segítünk a mindennapokban. A mi munkánk, ami ezekben az években kiegészült a kormányzással, végső soron arról szól, hogy megkönnyítsük az emberek, a családok hétköznapijait, megoldásokat nyújtsunk számukra.

Az energiaárak szabályozásával pont ezt tettük: csökkentettük a családok terheit. A földgáz árának támogatása nélkül kétszer ekkora lenne a gázszámla. Az áramért a kisfogyasztóknak támogatás nélkül háromszor, az átlagos háztartásoknak két és félszer annyit kellene fizetni. Ezek az RMDSZ javaslatok voltak. Arra pedig különösen büszke vagyok, hogy kezdeményezésünkre a legalább háromgyermekes családok és azok a szülők, akik egyedül nevelik gyermekeiket, fogyasztásuktól függetlenül kedvezményes áron fizethetik villanyszámláikat. A kedvezményezett közt vannak azok a fogyatékkal élők is, akik felgyógyulásukhoz elektromos eszközöket használnak.

– Parlamenti képviselőként fogadóóráin rendszeresen találkozok véleményekkel, kritikákkal. Mi az, amit ezekből beleépít munkájába?

– Civil szervezetekkel, kismamákkal, nagycsaládosokkal, nyugdíjasokkal és fogyatékkal élő személyekkel rendszeresen konzultálok. Az egyik legtöbbet tárgyalt téma a bölcsődék. Tudjuk, kevés van. Eppen ezért az RMDSZ országszerte 203 új, környezetbarát bölcsőde megépítésére biztosított forrásokat, ezek építése el is kezdődött, ezzel 10 ezer családnak segítünk. Emellett újra előjön az a reális kérdés, hogy a gyermekpénzt növeljük meg. Egy évvel ezelőtt a 2 évnél kisebb gyer-

mekek és a fogyatékkal élő gyermekek pótlékát 600 lejre, a 2 év feletti gyermekekét 243 lejre emeltük, idén az a célunk, hogy ezt az összeget az infláció növekedéséhez igazítsuk.

Egy másik sikeres történet: sok nevelőszülő, örökbe fogadni kívánó keresett meg minket. Egyszerűsítettük az örökbefogadási procedúrát, anyagi juttatásokat vezettünk be az örökbe fogadó szülőknek, valamint az ösztönözési szabadság ideje alatt, amelyet 1 évről 2 évre emeltünk, a gyereknevelési szabadságnak megfelelő összegre jogosultak ezek a szülők. Minden gyereknek joga van békés, nyugodt családi környezetben felnőni,

Romániában 5.410 gyermek vár arra, hogy családban élhessen.

– Mi várható még?

– A válságos környezetben, amit lehetett, azt meg is tettük, viszont nagyon sok tennivalónk van még a családok támogatását illetően. A következő időszakban a nagyszülői egyes (gyermekgondozást segítő ellátás) bevezetésén dolgozunk.

Azok a kismamák, akik a gyermek fél éves kora előtt visszamennek dolgozni, jogosultak az úgynevezett visszailleszkedési pótléokra, egészen addig, amíg a gyermek be nem tölti a 2 évet. Ez 1500 lej. Mi azt kezdeményezzük, hogy amennyiben a szülők visszatérnek dolgozni, lemondanak erről a pluszjuttatásról, és szívesen bíznák gyerekeiket a még dolgozó nagyszülőkre, akkor a nagyszülők is jogosultak legyenek a gyestre.

Emellett növelni kívánjuk a terhesség alatti ingyenes szűrővizsgálatok számát, távmunka, részmunkaidő-lehetőségek bevezetésén dolgozunk a gyestről visszatérő anyáknak, ki akarjuk terjeszteni az afterschool-programokat, védőnői hálózatot építenénk ki, és csökkentenénk a gyermek- és felnőttplénka héáját 5 százalékkal.

– Javában zajlik az RMDSZ kormányzati konzultációja. Ebben az időszakban az erdélyi magyarok elmondhatják a véleményüket a kormányzásról. Miért fontos ez?

– Több mint két éve vagyunk kormányon, érdemes hát a félidőn túl számba venni, amit elvégeztünk, és azt is, ami még előttünk áll. Ennek leghasznosabb módja, ha eredményeinket és terveinket megbeszéljük a közösségünkkel. Ezt tesszük most: találkozót, fórumokat szervezünk Erdély-szerte, és létrehoztunk egy honlapot is, a kormány.rmdsz.ro oldalt, ahol értékelni lehet az RMDSZ kormányzati munkáját egy rövid kérdőív kitöltésével. Én arra kérek mindenkit, hogy ne tartsa magában a javaslatait. (Z.B.)

SZÍNES VILÁG

XX. évf. 11. (850.) szám, 2023. március 17., péntek

Épített örökségünk

Erdély egyik legszebb várkastélya

(Folytatás
március 3-i számunkból)

Segesvártól délnyugatra fekszik, minden úttól távol Keresd, a „jelentéktelen falu”, és Erdély talán legszebb várkastélya.

Nagy-Bodó Tibor

Épületrészek semmisültek meg

A falut átszelő Dános-patak hídján át elhanyagolt út vezet a fákkal sűrűn benőtt dombon emelkedő, négyszög alaprajzú, sarkain egy-egy olasz rendszerű bástyával megerősített várkastélyhoz.

Bástyái közül ma már csak kettő áll, a délkeletinek a belsejébe épített nyolcszögletű tornya maradt meg, a délnyugati elpusztult.

Az egykor támfalakkal is megerősített déli falban, a délkeleti sarkobástya védelmében egyszerű kapu vezet a téglalap alakú zárt udvarba.

Még láthatók reneszánsz ajtó- és ablakkeretei, legfelső emeletének boltíves ablakai között színezett, alabárdos katonákat ábrázoló domborművei, alatta ágyúlőrészek, kulcslyuk alakú lőrészek és a kis figyelőtorny.

A kastély belső berendezése

A díszes szalonokat fényezett és festett bútorok, falba épített almáriumok, kárpitok, szőnyegek és színes szőttek tették hangulatosabbá.

Károlyi Klára ágya fenyőfából – olajfestéssel festve, díszítve – készült, monogramjával és az 1578-as év számmal datálva.

A termek falaira függesztett családi portrék arcképcsarnokként sorakoztak. A sok felhalmozott kincs mellett nem hiányzott a könyv sem. A könyvtár és a családi levéltár az öregtorony első emeletén kapott helyet.

Kiss Gábor az *Erdélyi várak, várkastélyok* című munkájában említi, hogy a lakótorony nyugati oldalához a 16. században kétszintes épületszárnyat építettek néhány szobával, emeletén alacsony, hengeres lábakon álló, íves, árkádos folyosójú tornáccal, fedett, kőbábos lépcsővel.

Az emeleten lakószobák, a földszinten gazdasági célokat szolgáló helyiségek voltak. A bejárat két oldalán épült helyiségek talán az őrség szobái lehettek.

A keleti szárny emeletét a szokásoknak megfelelően az ebédlő és a hálószobák, a földszintet a cselédszobák, az északi oldalát pedig a konyha, kamra és egyéb gazdasági helyiségek foglalták el.

Az északi falban egy dongaboltozott ajtó vezet ki a kastély mögötti hatalmas parkba.

Keresztes Gyula a *Maros megyei kastélyok és udvarházak* című könyvében világít rá arra, hogy a várkastély építésénél nemcsak a kényelemre és a védművek biztonságára törekedtek, hanem a kastély

díszítésére is nagy gondot fordítottak.

Ezen a téren a Bethlen családnak a kultúra reprezentációjára való törekvése mutatkozott meg.

A gótika és a reneszánsz díszítőelemei harmonikusan megférnek egymás mellett. Gótikus ajtó, reneszánsz ablakkeretek, párkányok, címerek, vasrácsok, faragott gerendákra padolt mennyezetek emelték a kastély pompáját.

A tömör, egyszárnyú faajtók régi gótikus formájúak, kovácsolt vasalással.

Az évszamos emléktáblák és a címerek

Az épületben a 16. század derekán elterjedt reneszánsz díszítőmunkákat, feliratos kaput, ajtókat, címeres ajtókereteket alkalmaztak.

A „cifrázatos” ajtók táblás betéteire virágmotívumokat, címet és évszámot festettek (1598, 1651). A kőbe faragott ajtók, ablakok keretein évszámok (1598, 1648), családi címerek (1670) vagy iniciálék (B. M. 1598, A. B. 1648, A. B. 1668) és

feliratos emléktáblák vannak 1519, 1559, 1648, 1657, 1670, 1677, 1683, 1691-es évszámokkal. Keresztes Gyula szerint ezek az évszamos emléktáblák a kastély építési szakaszait, a javítások idejét jelzik.

A nagykapu tömör kapuszárnyára a család címerét faragták ki.

Az alábbiakban a kőtáblákon lévő feliratok közül közlünk néhányat.

– az öregtoronyhoz csatlakozó épületszárnyban:

GEORGIUS SERENISSIMARUM: REGE VESTATUM CONSILIARIUS NAGY KÁROLY, RESTAURAVIT AC REFORMAVIT CELIEM SUBSTITUM CONCAMERAVIT ANNO DOMINI 1659

(a rövidítések feloldva);
– az öregtorony bejáróajtaja felett:

NULLA IN AMICITIA FESTIS MAIOR QUAM ASSENTATIO

– a kápolna bejáróajtaja felett:
HONESTA FAMA ALTERUM PATRIMONIUM A. B. 1648

– az öregtorony tetőzetének csúcsán lévő, bádogból készített zászlón:

A. B. 1668

– a bástyán lévő két kőtáblán:
DEO AUXILIANTE PROPUGNACULUM HOC EX FUNDAMENTO CUVARIT EXTRUI ALEXIUS DE BET HLEN ANNO DOMINI 1675

DEO AUXILIANTE PROGUGNACULUM HOC EX FUNDAMENTO CUVARIT EXTRUI ALEXIUS DE BET HLEN ANNO DOMINI 1691

– a bejáratnál balra eső szárnyon:
ALEXIUS BETHLEN CELSISIMUS PRINCIPIS TRANSILVANIAE CONSILIARIUS AC SUPREMUS COMITATUS SZOLNAK ITERQUE EX FUNDAMENTO EREXIT 1683

– az árkádos tornác falán:
FATUM CONSILIARUS V NAGY SUA CLARA DE NAGY KÁROLY RESTAURAVIT AC REFORMA CELIMQ SUBSTITAM CONCAMERA ANNO DOMINI 1559

– az öregtorony egyik rozettás ablakán:

M. B. 1598

– a bejáratnál balra eső épületszárny egyik faajtóján Bethlen-címer és

A. B. 1648

– egy kőtáblán háziáldás a Bethlen és Kemény család címere.

A felirat szövegét Lukinich I. monográfiája után közölte H. Takács Marianna:

Legyen e szent Isten E háznak oltalma Ellensége ellen győzhetetlen Bethlen vára Minden veszedelmét fordítsa áldásra Az benne lakóknak bőséges Hasznokra 1657

A vár udvarán virágoskert, a kastély körül nagy angolkert terült el. Nem hiányzott az ötszögletű alaprajzú nyári pavilon, melynek falát festett képekkel díszítették.

* A rendelkezésünkre bocsátott dokumentációkért külön köszönet Keresztes Géza műépítész, műemlékvédelmi szakmérnöknek és Demján László műemlékvédő építésznek. Fotó: Csedő Attila és Demján László.

* Összeállításunkat – tekintettel az épületek mai állapotára – dr. Kálmán Attila tanár, történész sorával egy későbbi lapszámunkban egészítjük ki.

A természet kalendáriuma (DLVI.)

Kiss Székely Zoltán

A metropolisz kellős közepén, a Nagykörúton találkoztam vele, azzal a gyümölcsfával, amit **Janus Pannonius** így dicsért egykoron:

S íme, virágzik a mandulafácscsa merészen (...)

Ebben a szeszélyes, március idusát követő dekádban halovány rózsaszín szirmai őrzik a véletlen találkozás lehetőségének reményét, mindaddig míg

(...) csodaszép rügyeit zúzmará fogja be majd!

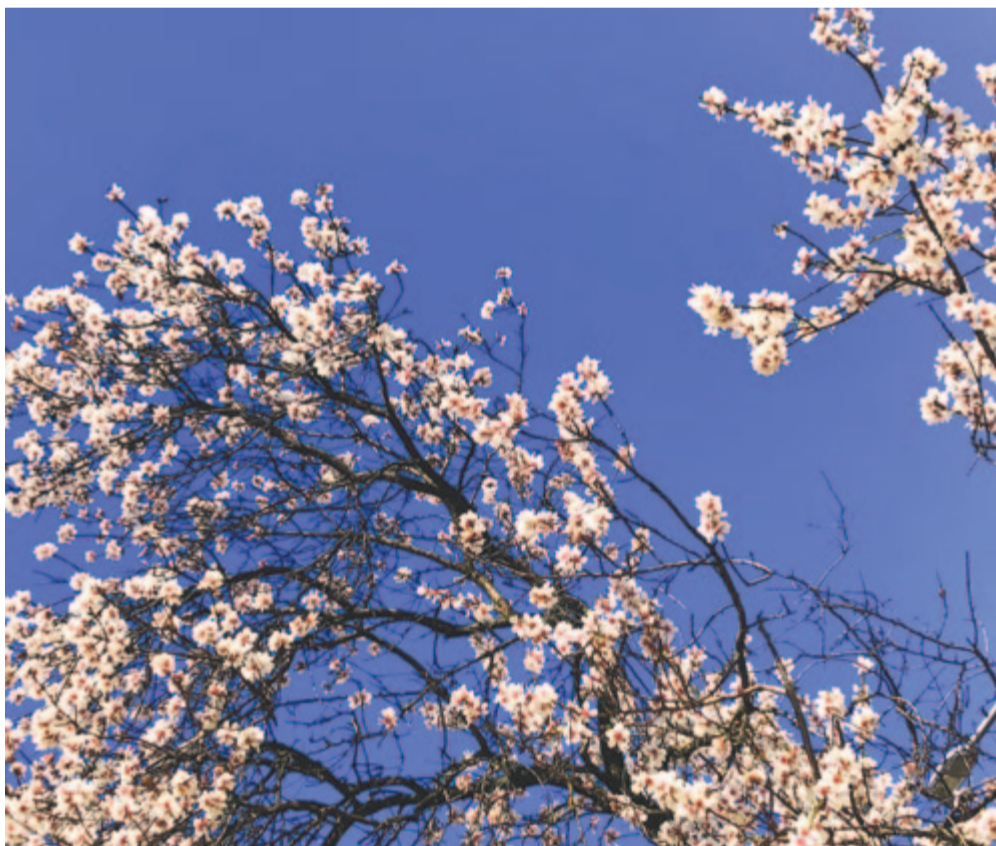
Az idén talán már nem hull zúzmará. Amúgy más okozhat nehézséget a megporzásban: a beporzók hiánya.

Immár öt éve annak, hogy civil polgári kezdeményezés-ként indult el egy új természetvédelmi jeles nap, a **beporzók napja** megünneplése. 2019-ben alakult meg a **Magyar Környezeti Nevelési Egyesület Beporzók** munkacsoportja, amelyhez külsőként csatlakoztak régóta a témában velük dolgozó kollégák Kolozsvárról és Marosvásárhelyről. Szakemberek, intézmények, civil szervezetek álltak támogatóként a javaslat mellé. Ma már Kárpát-medence-szerte múzeumok, könyvtárak, iskolák, óvodák, felsőoktatási intézmények, önkormányzatok rendeznek olyan eseményeket, amelyek vagy a beporzó rovarok életlehetőségeit javítják, vagy a róluk való ismeretek terjedését, az irántuk érzett empátiát segítik elő. Idén a **Magyar Természettudományi Múzeum** ezen a napon Európa legnagyobb beporzóátlátata, a **Tehetsz méh többet – Zümmögés a múzeumban** című kiállítással várta (s várja azóta) az érdeklődőket.

A Magyar Környezeti Nevelési Egyesület ez évben először hirdette meg az **Év beporzó**i szavazást. A szavazatok 45%-ával a falíméhek végeztek az első helyen, a szabóméhek és a bányászmehek előtt. A méhek közül több mint 4000 faj tartozik a művészméhek (Megachilidae) családjába, és közülük mintegy 350 falíméhfajt (Osmia) ismerünk. Magányos méhek, jámborak, szelídek, maguktól nem támadnak, nyugodtan gyönyörködhetünk szorgos munkájukban közelről is. Nálunk gyakori a **sarvas falíméh (Osmia cornuta)** vagy a **vörös falíméh (Osmia bicornis)**. Március-áprilisban még éppen csak rügyeznek a fák, de ők már szorgosan járják a kora tavaszi virágokat, és hordják a táplálékot a lerakott pete mellé, hogy a kikelő lárvának majd legyen mivel táplálkoznia. Petéiknek összetett bölcsőket építenek csövekben, kényszerrel talált vagy földbe vájt járatokban, például nádszálakban, kifurkált fadarabokban vagy cincéjártokban. A virágpont a potroh hasoldalán látható, hátrafelé álló sűrű szőrzetükkel gyűjtik össze. Kora tavasszal van a legjobb ideje annak, hogy nádcsomóval vagy kifűrt fadarabbal megpróbáljunk falíméheket csalogatni a környezetünkbe. (Persze nyáron vagy ősszel sem késő rovarszállót állítani, hálás lesz minden beporzó az őszre, télire biztosított menedékért.)

Mint égő álmokat, úgy bontod ki friss virágaidat s szétámul a szírom fülledt levegőjű szobámban; azt hiszem egyszerűen: rajtad sok pici láng van – felocsúdsz a vak éjből s már dús élet fénye itat.

Tévedés ne essék. Ez a vers nem egy tavaszi virág, hanem az oszlopkaktusz virágainak dicsérete. **Kaaro Sarkia** finn költő **A virágzó kaktusz** című versét **Képes Géza** ültette át

S íme, virágzik a mandulafácscsa merészen

magyar nyelvre. A „szavak zeneszerzője”-jeként tisztelt finn költő 1943-ban jelentette meg negyedik, egyben utolsó verseskötetét – abban az évben, amikor a második világháború közepén Finnország a náci Németország szövetségeseiként harcolt, s mert ő nem csatlakozott a németbarát, „hazafias propagandát” kürtölő írókhoz, sőt több pacifista és háborúellenes verset vett fel kötetébe, hazárulónak tartották. Két évre rá, 1945 novemberében tuberkulózisban halt meg.

Nyomorultan aludtál, mint kit a sors csak félretaszít, hát itt gubbasztasz a szűk ablakban, testeden sűrű tüske; de poros és cserzett kéreg alatt mégis csak a büszke élet zúg: a te élted s nincs, aki ellesi titkát.

Csúf, ripacosos kaktusz! Oh, lelkem drága növénye! Mit gondolsz te a hitvány lét befonó kötelékeivék?! Gyikos cella-homályból győztesen életed felível s tündérlámaidat behinted a tavaszi égbe...

„Szegeci város szombatán délelőtt 10 órakor fogja átadni a Ferenc József Tudományegyetemnek a botanikus kertet ünnepélyes keretek között” – a hír a **Szegedi Friss Újság** 1922. október 19-i számában jelent meg. Az elmúlt száz évben rendszerek jöttek, mentek, a szegedi egyetem neve is többször változott, a világ mozgó zűrzavarában és a természet körforgásában a növények mégiscsak valamiféle megnyugtató folyamatosságot és állandóságot képviseltek. Ilyen az az **oszlopkaktusz (Cereus peruvianus)**, amelyet **Kossuth Lajos** torinói kertjéből az 1880-as években hozott **Hetfy Ignác** a gyalui **Rosenberger Bernátnak**, akinek **Ignác** nevű fia azután 1917-ben a kolozsvári egyetem fűvészkertjének adományozta a Kossuth-kaktuszt, amelyből **Győrffy István** egy-egy fiókhajtást **Istvánffy Gyula** professzornak és a kolozsvári **48-as Erekléműzeumnak** adott. Az 1894. március 20-án Turinban meghalt **Kossuth Lajosnak** nagyszerű herbáriuma mellett – melyet a **Magyar Természettudományi Múzeum Növénytára** őriz –, az egyetlen élő növényi öröksége a Kolozsvárról az egyetemmel Szegedre került oszlopkaktusz, amit én még a XXI. század fordulóján virágba borultán láttam a **Szegedi Fűvészkertben**.

A kolozsvári **Ferenc József Tudományegyetem** kényszerű költözésekor **Győrffy** a kolozsvári eredeti virágtöről vitt magával egy fiókhajtást, amelyből a szegedi növény sarjadt.

„Nehezen indult eleinte. Mikor mégis nagy nehezen megindult, az intézet folyosóján ápolt kedves növényt valamely gonosz kéz megsértette. Beleszűrt az egyik oldalán, amitől a kaktusz sokáig sínylődött. Nehezen hegedt be a sebe. Elmaradt a növekedésben is. Csak azóta zsendült neki, mióta a virágos mezők mélyérzésű tudós barátja, **Győrffy professzor** 1930. május végén fűvészkertjébe kivitette” – idézte fel 1931-ben a **Magyarság** cikke a történetet.

Március közepe után **Sándor, József, Benedek**... hoznak-e majd meleget, elválnak.

A mihez tartás végett azonban március 17-én emlékezzünk meg arról, hogy 1992-ben Helsinkiben írták alá azt az egyezményt, amely **az országhatárokat átlépő vízfolyások és nemzetközi tavak védelméről és használatáról** lett volna hivatott dönteni. Sohasem tartották be kitételeit.

Március 22. az előbbivel azonos rangú természetvédelmi egyezmények megalkotásának időpontja. 1985-ben e napon írták alá Bécsben az **ózonréteg védelméről szóló egyezményt**, 1989-ben egy másikat, a **veszélyes hulladékok ország-határokon túlrá szállításának és elhelyezésének ellenőrzéséről**. (Ezt sem nagyon akaródzik sok országnak betartania.) S e nap 1993 óta az ENSZ **vízvédelmi világnapja**.

Záporozik megrészegült tavaszi hó. Hát március van újra!

Az 1951. március 9-én született **Killár Kovács Katalin Víz** című versével emlékezzünk meg mi is erről a napról.

Zaklató, ábrándos-édes évszak, virrasztó-gondolat korholó, csendet bontogató, gazella-lelkű, kedves ünnep, te forró takaró, idetévedtél ismét, hűség-szorogató,

Mint égő álmokat, úgy bontod ki friss virágaidat

fészket-fosztogató, ajándékot osztó himnusza a hitnek, álma szerelemnek, vánkosa a vágnak, csillanó csodáknak, röpke végtelenség, simogató kétség, ólmos bizonyosság, hágható magosság, kinccsel teli mélység, kettéosztott vétség, fényes tekintetű, forrás-lehelletű, halkán szemerkelő, fehér öröm-eső, hozd lelkünket fényre, szépségek tükrébe nyugodtan nézhessünk, messze lássunk tőle, áttetsző időbe... Záporozz, megtévedt márciusi hó.

Hogy lesz-e megtévedt havazás, avagy már pajkos áprilist előző zápor paskolja a bomló virágbimbójú fák ágait, elválnak. Az időjárás nem tudja – szerencsére – százszázalékosan előrejelezni az időjárás szeszélyeit, még március 23-án, a **meteorológiai világnapon** sem.

Bár **Zsendül már a tavasz**, nem csak **Babits Mihály** szép versében:

Pöttöm kis nefelejcs nyitja ijedt szemét. Halk fák gyönyörű gyöngéd ujja rajzol a színes ég

hártyájára bogas kínai titkokat. Friss fürdő a világ, enyhe sugár legyez. Déltől harmatos estig járhat szöngyű kabátban és

olvashatsz a napon, kéjjel izlelgetvén olcsó hírlapodat s borzatag ámulván országok születésén, népek vésteli életén,

míg köröttesd a fák nőnek, a rügy buvik, a fű sarjad, a fűz sárgul, a mandula habzik, mint a szökőkút, ejtve szirmai záporát

minden szélre. Be jó volna ma bolygni, mint hajdan bolygtam e bölcs otthoni tájakon (...)

Hasonló jókat kívánva, maradok kiváló tisztelettel. Kelt 2023-ban, a három melegségzsákosra várakozva.

Film készül a 70 éves Bölöni Lászlóról

Fotó: Nagy Tibor (archív)

Hónapok óta forog a Kollarik Tamás ötlete alapján készülő életrajzi sportdokumentumfilm a napokban hetven esztendőt betöltött labdarúgóról, Bölöni Lászlóról.

A készítőik múlt pénteki tájékoztatása szerint a Nemzeti Filmintézet és a Bethlen Gábor Alapkezelő támogatásával készülő dokumentumfilmet Magyarországon és Romániában is vetítik majd a mozikban, de további országokkal is folynak tárgyalások a forgalmazásról.

Bölöni a román és az egyetemes magyar sport egyik legsikeresebb, legnépszerűbb alakja, Puskás Ferenc mellett az egyetlen magyar játékos, aki megnyerte a legrangosabb klubtrófeát, a Bajnokságok Európa-kupáját – a mai Bajnokok Ligája elődjét –, és egyben az első 100-szoros román válogatott labdarúgó. Edzőként Franciaországban, Romániában, Belgiumban a Közel-Keleten és Portugáliában is nagy sikereket ért el. Utóbbi állomáshelyén hallatlanul népszerű a Sporting bajnok és kupagyőztes szakvezetőjeként, mint aki felfedezte és elsőként állította a felnőttcsapatba Cristiano Ronaldót.

A film Bölöni László inspiráló élettörténetét meséli el a futballvilág számos ismert alakja, csapattársak és tanítványok, továbbá barátok, tisztelők, szakértők megszólaltatásával és a főszereplő szavaival – áll a produkció közleményében. Bölöni László mellett megszólal a filmben többek között több hajdani csapattárs, a BEK-győztes Steaua Bukarest és a román válogatott játékosai, valamint korábbi magyar válogatott labdarúgók – Kovács Kálmán, Martos Győző és Nyilasi Tibor –, továbbá számos világsztár futballista és a volt tanítványok is, mint például Petr Čech, Axel Witsel vagy Raphaël Varane. (MTI)

Vitézkötés és krinolin: ünnepeld egy huszárcsínnyel március 15-ét!

Alig egy héttel azután, hogy Magyarországon bemutatták, a Hadik című történelmi kalandfilm Erdély-szerte is debütál a nemzeti ünnep alkalmával: március 17-én kerül a romániai mozikba.

A sodró kalandfilm története nagyszabású valós – mégis kevésbé ismert – eseményeket dolgoz fel: Hadik András huszárcsapatának merész berlini portyájáról mesél korhű jelmezekkel, sztárparádéval és látványos akciójele-
netekkel.

1757-ben járunk. Hadik András és mindenre elszánt csapata végrehajtja a történelem legvakmerőbb huszárcsínyét. A hétéves háború idején Hadik különleges küldetést kap Mária Teréziától: huszáregységeivel titokban fel kell nyomulnia Berlinig, hogy Nagy Frigyes porosz király távollétében elfoglalják és megsarcolják az ellenséges fővárost. Hadik és katonái az éjszaka leple és mindössze hat nap alatt tették meg a 450 kilométeres távolságot, hogy váratlanul rajtaüssenek a városra és az azt védelmező helyőrségen. A képtelen támadás teljesen váratlanul éri a poroszokat, ennek is köszönhető a küldetés fényes sikere. Hadik serege azelőtt távozik az elfoglalt Berlinből, hogy az ellenség erősítése megérkezne a városba.

A filmet Szikora János rendezte Kis-Szabó Márk for-

gatókönyve alapján, producere Nagy Endre. Operatőre Győri Márk, vágója Barsi Béla és Hack Júlia, zenéjét Gulya Róbert szerezte. A legfontosabb szerepekben Trill Zsolt, Szabó Győző, Molnár Áron, Szalma Tamás, Bordán Lili, Reviczky Gábor, Horváth Lili, László Zsolt, Hirtling István, Mucsi Zoltán, Julia Jakubowska, Gáspár Sándor, Forgács Péter, Derzsi János és Tordy Géza látható.

A film romániai forgalmazója a Filmtett Egyesület. A Hadikot eredeti magyar nyelven, román feliratozással, 12-es korhatár-besorolás mellett lehet megtekinteni.

Marosvásárhelyen a mozi forgalmazás mellett 17-én, ma 19 órától a múzeum várbeli épületének multimédia-termében mutatják be a filmet, a jegy ára 15 lej. A mozik közül a Cineplexxben tekinthető meg a Hadik.

Sir Michael Caine Oscar-díjas angol filmszínész 90 éves

Március 14-én lett kilencvenéves Sir Michael Caine, az angol színjátszás két Oscar-díjjal, számos Golden Globe-, BAFTA- és Emmy-díjjal kitüntetett „nagy öregje”. Az MTVA Sajtóarchívumának portréja:

Maurice Joseph Micklewhite néven egy kétszobás, áram nélküli dél-londoni lakásban látta meg a napvilágot. A halpiacon hordárként dolgozó apja és takarítónő anyja úgy gondolta, ő is a halüzletben boldogul majd. Nem tanult jól az iskolában, nem is érezte jól magát, ezért tizenhat évesen félbehagyta tanulmányait. Alkalmi munkákból élt, a film világával egy mozi takarítójaként került közelebbi kapcsolatba, 1951-től katonai szolgálatot teljesített, még a koreai háborút is megjárta.

Megállapodnia azután sikerült, hogy egy apróhirdetésre jelentkezve segédügyelő lett egy vidéki színházban. Esetenként kisebb mellékszerepeket is kapott, és felvette a Michael Scott művésznévet, amelyet 1954-ben Londonba költözve meg kellett változtatnia, mert már volt egy ilyen nevű kollégája. Ügynökével éppen a fejüket törték, amikor a Zendülés a Caine hadihajón című film plakátjára tévedt a szeme, és megszületett a Michael Caine művésznév.

Forrás: Wikipédia

A következő években több mint száz televíziós produkcióban tűnt fel, szerepelt Harold Pinter első drámájának bemutatóján is. 1959-ben Peter O'Toole-t helyettesítette Lindsay Anderson rendező West End-i színházában, amikor O'Toole az Arabiai Lawrence forgatására utazott Marokkóba. 1964-ben a színész-producser Stanley Baker felkérésére vállalt szerepet a Zulu című kalandfilmben, melynek sikere a maga mögött hagyott tizenkét szürke és küzdelmes év végét jelentette. Egy évvel később Az Ipress

ügyirat című kémfilm titkos ügynöknek bőrében találta magát, a kedvező fogadtatás után hasonló jellegű főszerepet játszott 1966-ban a Temetés Berlinben és A millió dolláros agy című thrillerekben is.

A skatulyából az Alfie révén sikerült kiszabadulnia és nemzetközi téren is a rivaldafénybe kerülnie, a nőbolond Alfie Elkind szerepéért Golden Globe- és Oscar-díjra is jelölték. A hetvenes évek elején kedvelt akciósztárrá nőtte ki magát, játszott Az olasz melóban 1969-ben. A mesterdetektívben Laurence Olivier oldalán 1972-ben, melyért másodikra jelölték Oscarra. 1976-ban újabb színészióriás, Sean Connery mellett bizonyított az Aki királyt akar lenni című kalandfilmben, majd Richard Attenborough A híd túl messze van című háborús drámájában. 1983-ban a Rita többet akar című filmben Oscar-díjra jelölték, és megkapta a Golden Globe-díjat.

Első Oscar-díját a legjobb mellékszereplő kategóriában Woody Allen Hannah és nővéreiben nyújtott alakításának köszönhette 1986-ban. A gálán nem volt jelen, mert éppen a Cápa című horror negyedik, hatalmasat bukó és ezért utolsó részét forgatta, amelyért a legrosszabb színésznek járó Arany Málna díjra is jelölték. Később azt mondta:

a filmet soha nem látta, a házat viszont igen, amit a gázsiból vett, és még nyaralt is forgatás közben – összességében nem volt rossz üzlet.

A kilencvenes években sem volt kevésbé tevékeny, pályájának íve mégis megtörni látszott, legalábbis az ítések föl fakónak, hol édeskésnek minősítették. 1996-ban a független filmes Little Voice jelezte a visszatérést, jutalma harmadik Golden Globe-díja lett. A művészileg újjászületett színészt 1999-ben újabb Oscarral tüntették ki az Árvák hercegében nyújtott alakításáért, 2002-ben A csendes amerikai főszerepéért az egekig magasztalták, és újra jelölték a filmvilág legrangosabb kitüntetésére. (Ezzel azt a ritka bravúrt érte el, hogy egy fél évszázadon át minden évtizedben legalább egyszer jelölték az Oscar-díjra.)

Ezután olyan kasszasikerek következtek, mint a Christopher Nolan rendezte A sötét lovag, az Eredet és A sötét lovag – Felemelkedés, a Kenneth Branagh rendezte Mesterdetektív. Hetvenhét évesen, a fényes hollywoodi sikerek után visszatért hazájába, hogy eljátssza a Harry Brown című thriller idős igazságosztóját. 2010-ben az Eredet című sci-fiben vállalt szerepet, és hangját kölcsönözte a Verdák 2 című rajzfilm egyik járművének.

2013-ban újabb thriller, a Szemfényvesztők, majd a 2016-os folytatás főszereplőjeként láthatta a közönség, 2014-ben került a mozikba a Kingsman: A titkos szolgálat című akció-vígjáték, s szerepet kapott Paolo Sorrentino Ifjúság című alkotásában. Feltűnt a 2020-as Tenet című filmben Robert Pattinson és Kenneth Branagh mellett, valamint a 2021-es Twist és a 2022-es Medieval filmekben is.

Gazdag pályafutása során több mint 130 filmben szerepelt. 2000-ben II. Erzsébet királynő lovaggá ütötte, a címet apja iránti tiszteletből Sir Michael Micklewhite néven kapta meg.

Pályafutására visszaemlékezve azt nyilatkozta: „Kezdetben csak olyan ajánlatokat kaptam, amelyeket valaki már visszautasított. Így történt ez az Alfie esetében is, amivel már minden élő és mozgó angol színészt megkerestek. Én nem voltam híres, így senki nem foglalkozott azzal, hogy vigyázzon az érzéseimre. Soha nem utasítottam vissza egyetlen szerepet sem.” Így történhetett, hogy két Oscar-díja ellenére voltak rossz választásai is. „Rettenetesen sok filmet készítettem életem során, készítettem sok rettenetes filmet is. De hát mindegy, hiszen a rosszakért ugyanúgy megfizettek, mint a jókért” – mondta.

FEHÉR FEKETE

Szerkeszti: Kiss Éva 1041.

Petőfi legterjedelmesebb művei közül említünk hármat a rejtvényben.

MESÉS EPOSZA (1845) J

HUMOROS KÖTETE (1844) A

KERTI MUNKAESZKÖZ ÁLLÓVÍZ A FENYŐ TERMÉKE

CSINOS, TAKAROS FOHÁSZ INDUL A VONATI!

II. KATALIN CÁRNÓ KEGYELTJE SZINTÉN AZ EGÉSZ ÚT RÉSZÉ BARÁT (SPANYOL)

A TISZÁBA ÖMLIK A KOCA KICSINYE OLASZ IGEN

DUBLIN LAKÓJA ÁLLATI ÉTEL HŐSÖK ... (BUDAPEST)

MAGYAR SZLOVÁK OROSZ FÉRFINÉV BETEGSÉG LEÍRÁSA

DAL LÁM ARAB ÁLLAM KUNG-FUS SZÍNÉSZ (BRUCE)

LOMBARDIAI FOLYÓ JUH PAPIRRA JEGYEZ A SZARKA FARKAI

POLITIKAI MŰVE (1848) L.N.J.

PÁLYÁZATI REJTVÉNY

MÁRCIUSI ÉVFORDULÓK (3.)

1	2	3	S	4	5	6	E	7	8
9				10				11	
12	T	13	14	15	16		17	18	
20						21			22
23						24			25
27					28			29	30
L		32					33		34
36	37			38			39		40
42			43			44		45	46
48		49			50		51		52
I					G			Y	55
									Y

VÍZSZINTES: 1. Szemész (Arany J. orvosa), 200 éve született (Ignác). 9. Északi váltópénz. 10. Ilyen az ogam írás. 11. Zeusz egyik kedvese. 12. Régész, tanár, MTA lev. tag, 175 éve született (Gábor). 17. Német férfinév. 19. Vastag pálcza. 20. Rajt! 21. Előtag: milliő. 22. Kipling egyik kígyója. 23. Magyar megye és folyó. 24. Felség (francia). 25. Pedagógus, bölcséleti doktor, 225 éve hunyt el (Máté). 27. A kítin tartalma! 28. Francia terrrorszervezet volt (röv.). 29. Hasad a tó jege. 31. Air India (röv.). 32. Angol mérnök, feltaláló, 125 éve halt meg (sir Henry). 34. Londoni képtár. 36. Prágai részlet! 38. Lesetlen! 39. Allati fekhely. 41. Nemzetközi Olimpiai Bizottság (röv.). 42. Görögország autójele. 43. Indul a motor! 44. Oda-vissza női név. 45. Erdélyi színész (Árpád). 48. Angol hossz mérték. 50. Sík- vagy térbeli körülhatárolt forma. 52. Perjel. 54. Gépészmérnök, hídépítő, 175 éve született (Béla). 55. Történész, 48-as, MTA-tag, 200 éve született (Frigyes).

FÜGGŐLEGES: 1. Vitéz katona. 2. Balzsam. 3. Német zeneszerző, 150 éve született (Max). 4. Olasz geográfus (Guido). 5. Vallás, meggyőződés. 6. Üres ler! 7. Folyó (spanyol). 8. Nyomdász, könyvkiadó, 200 éve hunyt el (Antal). 13. Állam (francia). 14. Bonyodalom (nép.). 15. Elrak, közepen! 16. Keresztül. 18. ... és emberek (Steinbeck). 19. Bánk ..., Erkel operája. 20. Tanár (mat.-fiz.), 275 éve született (Márton). 21. Katolikus szertartás. 22. Filozófus (Immanuel). 24. Szoprán (Sylvia). 25. Pascal (röv.). 26. Becézett Katalin. 28. Skandináv főváros. 30. Vajféle. 33. Massenet operája. 35. ... Nin (USA-beli író). 37. Osztrák város. 40. Észak-európai nép. 43. Római 1501. 44. Állami illeték. 46. Három (olasz). 47. Mártír kommunista, 125 éve született (Károly). 49. Üres rés! 50. Lám. 51. Római 1500. 53. Oda-vissza férfinév.

L. N. J.

A megjelölt sorokban, oszlopokban szereplő helyes megfejtéseket március 30-ig a Népújság címére (Dózsa György u. 9. szám) beküldők közül két személy egy-egy könyvet nyer. A pályázati szelvényt – a pályázat címével együtt – kérjük kivágni és a borítékra ráragasztani.

A két rejtvény azonos számú meghatározásait keverve közöljük. A megjelölt négyzetekbe kerülő betűket folyamatosan összeolvasva Mihail Jurjevics Lermontov orosz író egyik művének a címét kapjuk. Könnyítésül egy betűt előre beírtunk.

VÍZSZINTES: 1. Csőrös agyagfuvola – Szerencsétlenség, viszontagság. 7. Betűt vet – Puskával tüzel. 8. Holle ... (népmese) – Domborművel díszített koszorúpárkány. 9. Téboly kezdete! – Az argon és a fluor vegyjele. 11. Vakond igéje – Ama személy tulajdona. 12. Őszi eső jelzője – Földtörténeti kor. 14. Izomkötő szalag – Részvénytársaság, rövidítve. 15. Szekér – Hosszú szűrű dél-amerikai lámaféle. 18. Földes László művészneve – Öntudatlanság. 19. Papagájfajta – Vörös répa. 22. Kitágult, laza – Legvégén! 23. Vadászkutya – Karám. 25. Állati eredetű élelmiszer – Rovat közepe! 27. Marosvásárhelyi focicsapat volt – Adoma része! 28. Sportszermárka – Dugi ..., horvát sziget. 30. Kiejtett betű – Puhafém. 31. Anyaállat – Ajándék, donáció.

FÜGGŐLEGES: 1. Zsíros tapintású folyadék – Akasztófa. 2. Kirándulástípus – Küzdőtér. 3. Helyhatározó rag – Csendes sél! 4. Kézzel jelez – Időmérő szerkezet. 5. Magas, nyakigláb – Kockázat, tét. 6. Száritott fű – Fő ütőér. 10. Hosszú, elegáns férfikabát – Apró vérszívó rovar. 13. Nála lentebbi helyről – Ivartalan szaporítósejt. 16. Képmás, latinul – Manilakender. 17. Szerves oldószer – Szóbeszéd. 20. Kurta – ... Eszter (Németh L.) 21. Nemesfém – Mondatelem. 24. Lopózik – Imazáró szó. 26. Hordómérték – Jövendőmondó. 29. Üres kút! – Spanyol és máltai gépkocsijelzés.

Koncz Erzsébet

1	2	3	4	5	6
7			8		
9		10		11	
12			13		14
	15			16	
17		18			
19	20				21
22			23	G	24
25		26		27	
28			29		30
31					

1	2	3	4	5	6
7			8		
9		10		11	
12			13		14
	15			16	
17		18			
19	20				21
22			23		24
25		26		27	
28			29		30
31					

A MÁRCIUSI ÉVFORDULÓK (1.) című pályázat nyertesei:

Kosztai Julianna,
Marosvásárhely, Építők sétány
Borda János,
Marosvásárhely, Moldovei u.

A pályázati rejtvény megfejtése:

KOLINOVICS; PUSKÁS; KLUCH; TIHANYI; NORFOLK; VANVITELLI; PALLAVICINI; HÖRK; PÁKH

Kérjük a nyerteseket, jelentkezzenek a 0265/268-854-es telefonszámon.

Megfejtések a március 10-i számból:

Ikrek:
Kisasszonyok

Skandi:
A jó akasztás néha egy rossz házasságtól ment meg.

KOBÁK KÖNYVESBOLT

Marosvásárhely,
Győzelem tér
18. szám,
www.bookyard.ro

Állandó várostörténeli kiállítás nyílik Boszorkányokról, céhekről, gasztronómiáról

Március 22-én, szerdán 18 órakor a Maros Megyei Múzeum Történeli Osztályának várbeli épületében Kulcsos város címmel állandó várostörténeli kiállítás nyílik. A tárlat mintegy 120 négyzetméteren, tematikus modulokban mutatja be a 17. századi marosvásárhelyiek életét, az igazságszolgáltatást, a közigazgatást, a gazdasági életet mozgató céhes intézményrendszert, a kor társadalmát, anyagi kultúráját, gasztronómiai szokásait. A kiállítást a berendezés alatt álló teremben Sáránci Tamás muzeológus, a tárlat egyik kurátora mutatta be olvasóinknak.

Vajda György

– Mikor született meg az ötlet az állandó várostörténeli kiállítás létrehozásáról?

– A kiállítás létrehozásának ötlete már 2010-ben megszületett, amikor az épület, amely helyet ad a tárlatnak, a múzeum tulajdonába került. Soós Zoltán korábbi múzeumigazgató indítványozta ezt. A felújítási munkálatokat régészeti kutatások előzték meg, és ez is alátámasztotta az elképzelést, hogy itt egy állandó kiállítást rendezzünk be. Tulajdonképpen 2017-ben körvonalazódott, hogy mit és hogyan szeretnénk itt kiállítani. Szó volt arról, hogy a korabeli városházát rendezzük be, aztán, amikor Györfi Zalán kurátorkollégámmal elkezdtek kidolgozni a kiállítás koncepcióját, változott az alapötlet. 2021-ben fogtunk hozzá a kiállítás berendezéséhez. 2016-ban a szabad királyi városi rang odaítélésének 500. évfordulója alkalmából berendeztünk egy időszakos kiállítást, talán ez volt a magja a mostaninak.

– Miért volt fontos a 17. század a város életében, hiszen a kiállítás is tulajdonképpen ennek az időszaknak állít emléket?

– A város 1616-ban kapta meg a szabad királyi városi címet, ennek köszönhetően fellendült gazdasági, társadalmi élete. Az ekkor elindult folyamatok eredményeként a 19. század végére Marosvásárhely Székelyföld fővárosa lett. A kiállítás dióhéjban ugyan, de bemutatja a 17. századi város társadalmát, az igazságszolgáltatást és közigazgatást, a céhes életét, anyagi kultúráját és gasztronómiáját.

– Nem véletlenül ad helyet a kiállításnak a várbeli épület, hiszen úgy tartják, hogy ez volt a város korabeli polgármesteri hivatala.

– A rendelkezésünkre álló információk alapján nem tudtuk igazolni, hogy ebben az épületben városháza működött volna. Tény, hogy sok minden köthető az épülethez, hiszen az évszázadok során több rendeltetése is volt. Amit tudunk róla, hogy a 16. században polgári ház volt, később még egy hasonlót építettek melléje, majd a 18. században összekötötték a kettőt, és így lett belőle az egykori Habsburg-kaszárnya parancsnoksági épülete. Ezt bővítették a 19. században, és így nyerte el a mai formáját. Kiállításunk első helyiségében, a folyosón látható az épület legkorábbi ábrázolása, az is, hogy miként szerepelt az egykori tervrajzokon, térképeken. Nem lehet tudni, hogy eredetileg kié volt. Az biztos, hogy egy gazdagabb polgáré, hiszen kőből épült, és pincéje is volt. A korabeli törvényeknek megfelelően a várbán csak polgároknak lehetett háza. A nemeseknek a vár falain kívül a mezővárosban lehettek birtokaik. 32 ilyen nemesi telekről tudunk. Mint már említettem, arról nincs konkrét információ, hogy az épületet valaha városházaként használták, de kizárni sem tudjuk egyértelműen ezt a hipotézist. A 17. században, miután a település szabad királyi városi rangot kapott, a tanácsülést mindig a város bírójának a házában tartották.

A kiállításon a falkutatáskor előkerült régészeti leletek is láthatók. Az épület ismertése után a falra helyeztük annak a dokumentumnak a kinagyított változatát, amelyet Bethlen Gábor állított ki, és ezáltal 1616-ban szabad királyi városként saját címer- és pecsétnyomó-használati jogot adott az addigi mezővárosnak. Kiállítjuk az eddig a megyei levéltárban őrzött első városi pecsétnyomót, amelynek az érdekessége, hogy nem Vásárhely számára készült, hanem a székely nemzet részére, hiszen nem tartalmaz olyan jelt, ami a városra utalna, de tudjuk, hogy ez volt

az első pecsétnyomó, ami a legkorábbról megmaradt. Később, az 1620-as években készítették el az első olyan pecsétnyomót, amelyen már megjelent a város neve és címere is. Azt megjegyzem, hogy az eredeti Bethlen Gábor-okiratot is a megyei levéltár őrzi.

– Mit jelentett ez a rang a korabeli város-lakóknak?

– A város polgárai jogot kaptak arra, hogy a saját életüket maguk szabályozzák, törvényeket hozhassanak. A városi polgárai pedig esküt tettek, hogy minden szabályt, törvényt, amelyet a városi tanács hozott, betartanak. Talán, a mai szóhasználattal élve, ez egyfajta önkormányzatiság volt. Erre az új jogrendre épült a kiállítás is, hiszen tulajdonképpen arra adunk választ, hogy miként éltek ezzel a lehetőséggel a városiak, milyen fejlődést hozott ez az intézkedés a város életében.

– Ötletes az a megoldás, ahogyan bevezetik a látogatókat a város életébe, ugyanis az egyik ház homlokzatán levő virtuális ablakból egy korabeli hölgy tudunkra adja, hogy letartóztattak egy nembert, akit boszorkánysággal vádolnak.

– Erre a valós történetre fűztük fel a korabeli igazságszolgáltatás bemutatását. Rekonstruáltuk egy korabeli polgári ház homlokzatát, egy képernyőről szórja el a pletykát az ablakból kikönyöklő menyecske, így bevezetik a látogatókat a következő terembe, ahol az igazságszolgáltatást és a helyi közigazgatást vázoljuk fel. Tudni kell, hogy a 17. században az igazságszolgáltatás és a közigazgatás még egybeforrt, hiszen a város főbírája – a mai értelemszerűen polgármestere – törvénybíró is volt. Annak ellenére, hogy a legtöbb esetben nem volt jogi végzettsége, a szokásjogok és hagyományok alapján ítélték, és több esetben halálbüntetést is kiszabott. A döntést a városi tanács hozta meg, ahol jó esetben lehetett tanult emberek, netán jogi végzettséggel rendelkezők, de tudunk arról is, hogy egyesek írástudatlanok voltak. A teremben a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház Tompa Miklós Társulatának színművészei közreműködésével, négy nagy méretű fényképfelvétel, magyarázó szövegekkel ellátva mutatjuk be a leggyakrabban előforduló kihágásokat, törvényszegéseket, ezek a gyilkosság, a paráznság, a káromkodás és a lopás voltak. A korabeli pellengérekhez hasonló tárlókban pedig az ehhez kötődő bűnleleteket helyeztünk el, mint pl. a gyilkolóeszköz vagy gyűrű. Marosvásárhelyen is állt ilyen pellengér, valahol a mai ortodox katedrális helyén. A boszorkánysággal megvádolt Sárdi Kata ügyét a pincében lehet megismerni. A kutatásokból tudjuk, hogy a bizonytalan időszakokban – amikor az országot a tatárok, törökök betörése fenyegette, vagy 1601-ben, amikor Vitéz Mihai felégette a várost – a boszorkányperek száma megnőtt. Érdekes, hogy ezen időszakból Marosvásárhelyen viszonylag kevés perről tudunk. Sárdi Katát is olyasmikkal vádolták meg, hogy éjszaka repült, vagy megfőzött egy tyúkot és betette a kúszóba alá, vagy hogy egy másik asszony miatt megbotlott, és majdnem kitért a nyakát. A boszorkányság az egyik leg súlyosabb vád volt, mivel az áldozat nehezen tudta megvédeni magát, hiszen nem tudta bizonyítani az ellentétét. Sok esetben halálbüntetés járt a vétekért, megégették vagy vízbe fojtották az elítélteket. Szándékosan egy olyan pert mutatunk be, amelyiknek nem tud-

juk a végét, hiszen a jelenséget akartuk ismertetni, és nem ítélni, tulajdonképpen az emberi kicsinyesség, irigység és a bosszúvágy miatt ítélték el a nőt, mai szemmel nézve ártatlanul. A pincében egy szimbolikus máglyát állítottunk fel, és láthatók lesznek a perben megnevezett „bűntárgyak” is. A kiállítás érdekessége, hogy a „láng” felülről is látszik, és egy tűkör segítségével, aki lenéz majd a verembe, saját magát látja a tűzben.

– Mielőtt a látogatók a nagyterembe lépnek, egy újabb történettel lesznek gazdagabbak, hiszen, amint a pannókon is követhető, megismerkedhetnek Nagy Szabó Ferencel. Mit kell tudni róla?

– Sajátos módon, szintén egy igaz történetre alapozva építettük ki a kiállításon a város céhes életéről szóló részt. Marosvásárhely középkori életében is jelentős szerepet játszottak a céhek, illetve a termékeiket áruló kereskedők. Vásárhelyen a leggazdagabb polgárok a céhmesterek és a kereskedők voltak. A céhek tulajdonképpen a környéken megtermelt mezőgazdasági termékeket dolgozták fel. Az ő kötelességük volt a várfalak építése a bástyákkal együtt, továbbá ezek karbantartása és ellátása a védelemhez szükséges fegyverekkel. Ezenkívül a város életében is fontos szerepük volt, hiszen a város elit tagjaiként, néhány gazdagabb kereskedőcsaláddal együtt a céhmesterek különböző közigazgatási és egyházi tisztségeket is betöltöttek. A legtöbbet a céhekről Nagy Ferenc jegyzeteiből tudunk, aki, amint a neve is mutatja, szabó volt. Élettörténetén keresztül tudhatjuk meg, hogyan nézett ki egy céh, miként működött, ki kerülhetett be egy céhebe, és milyen társadalmi szerepük volt ezeknek. A tárlókban a céhes élethez kapcsolódó tárgyak kaptak helyet. Sajnos a fontosabb marosvásárhelyi céhek tárgyai a kolozsvári múzeumba kerültek, ahonnan nem tudtuk kikölcsönözni, így nagy méretű fényképek mutatjuk be a jelentősebbeket. Természetesen egyéb tárgyakat is kiállítottunk. Nagy Szabó Ferenc regénybe illő életpályát járt be. Kolozsváron tanult mesterséget, eljutott Konstantinápolyba, majd hazatérve céhmester, illetve a református egyház presbitériumának a tagja volt.

Nagy Szabó Ferenc élettörténetén keresztül bevezetjük a látogatókat a korabeli társadalmi életbe is. A tárlókban a polgársághoz,

a nemességhez, illetve az egyházzal és céhekhez köthető tárgyi kultúra legszebb elemeit állítottuk ki. És a református egyházon keresztül – az említett időszakban a város polgárai mind reformátusok voltak – az oktatásra is kitérünk, hiszen a várbán, az egykori Ferenc-rendi kolostor épületének maradványaiban kezdődik meg az oktatás, aztán később átköltözik a jelenlegi Bolyai líceum helyén épült kollégiumba. A tárlókban néhány, a polgárok házából megmaradt kályhacsempe is helyet kapott.

– A kiállítás talán leglátványosabb sarka az a szabadtéri tűzhely, amely mellett korabeli edények, konyhai felszerelések, ezek mellett pedig egy éléskamra is látható, amelyben fűszerek kaptak helyet.

– A nagy terem közepén egy szimbolikus asztalt is berendeztünk, amelyen egy képzeletbeli lakomát modellezünk le társadalmi rétegenként, ezért a terítékek között vannak ezüstpoharak, de fatányér is. Nem véletlenül, hiszen az említett Nagy Szabó Ferenc leírásából tudjuk, hogy 1604-ben a céhmesterré avatásakor rendezett lakomán milyen menüt szolgáltak fel. Ezért ennek a történetnek a folytatásaként rendeztük be a szabad tűzhely körüli konyhát és az éléskamrát. A 17. században mások voltak a gasztronómiai szokások, mint ma. Például nem étkeztek az emberek naponta háromszor. Misztótfalusi Kis Miklós szakácskönyvéből ismerjük az akkoriban használt recepteket is. Bár ilyen nem került elő Marosvásárhelyen, feltételezzük, hogy ismerték ezeket a recepteket. Ebben az időszakban jelenik meg Erdélyben a reneszánsz konyha, az a gasztronómiai kultúra, aminek köszönhetően már odafigyeltek a tállalásra, a fűszerezésre, az étkezés nemcsak az éhség csillapítására irányult, hanem egyfajta élvezetté vált. Természetesen ezt a luxust csak az előkelőbb családok engedhették meg maguknak, ők is csak ünnepekkor.

– A tárlat a bemutatott kor széles spektrumát tárja elénk négy helyiségben. Mi a titka annak, hogy ennyi információt ilyen kis helyen szemléletesen és átfogóan sikerül bemutatni?

– A kiállítás koncepciójának alaposabb kidolgozásakor kiderült, hogy sok mindent kihagytunk, hiszen igazodnunk kellett a hely adta lehetőségekhez. Szándékosan kihagytuk a politikát. Nem jelennek meg a kor nagyobb eseményei, így nem terheljük a látogatókat adatokkal, dátumokkal. Akit ez az aspektus érdekel, megtalálhatja az információkat Erdély történetében vagy az Időtárban. A mai szóhasználatul, szakmai szigorral ugyan, de egy kicsit bulvárosabban illusztráltuk a kort, hiszen az embereket leginkább a különlegességek, a megtörtént események, az élettörténetek érdeklik. Ezért jelenik meg a boszorkányság, a gasztronómia, a perek világa és az életmódhoz kötődő szokások, érdekességek, amelyek, úgy gondoltuk, ma is lekötik az emberek figyelmét.

– Kik dolgoztak a kiállítás létrehozásán, és meddig látogatható?

– Amint említettük, az ötlet Soós Zoltán korábbi múzeumigazgatótól származik, a jelenlegi koncepciót Györfi Zalán muzeológus kollégámmal dolgoztuk ki, az egyházi klenódiák, illetve a céhek tárgyi kultúrája témájában Kovács Mária Márta muzeológus segített. A teljes képi világ és design Karácsony István munkája, a kivitelező az Oracler cég. Az állandó kiállítás a terveink szerint tíz évig tekinthető meg.

Fotók: Vajda György

Megyeszerte emlékeztek vidéken is

„Magyarnak lenni jó!”

Szerdán kéttucatnyinál több helyen tartottak megemlékező ünnepségeket megyénkben. Szűkebb körben, templomban, iskolateremben vagy éppen utcán, köztéren, több száz személy jelenlétében, szórványban vagy tömbmagyar vidéken ugyanazokat a 175 évvel ezelőtt megfogalmazott célkitűzéseket emlegették fel, amelyek mai ünnep- és mindennapjainkat is meghatározzák.

Glígor Róbert László

Nyárádszeredában már múlt hét végén felvonták a református templomkertben az árbócra a nemzeti lobogót, a vasárnapi megemlékezések után kedden délután az óvodások parádés műsort mutattak be a művelődési házban, amelynek láttán szó szerint tátva maradt a szája Laczkó Vass Róbert színművésznek és Székely Norbert zongoristának is, akik a nagy sikerű Petőfi Live! – Egy vidám hangú vándorszínész ügyes-bajos dolgai című előadást hozták el a városba, majd ezt követően a jelenlevők egy író-olvasó találkozón megismerhették Laczkó Vass Róbert könyveit. Szerdán Deák Farkas egykori forradalmár szobránál, a róla elnevezett iskola épülete előtt ünnepeltek a szereplők, a negyedik osztályos gyerekek mutattak be igényes, szinte művészi látványelemekkel tarkított ünnepi műsort. A megemlékező programok szerda este értek véget az iskola kórusainak a főtéri református templomban tartott előadásával.

„Rabok legyünk vagy szabadok? A Petőfi által is feltett költői kérdés számunkra nem kérdés” – mondta ünnepi beszédében Tóth Sándor polgármester. Az elmúlt időszak bizonytalan helyzetbe sodort mindannyiunkat, a járvány, majd a háború és az ezt követő gazdasági válság kikezdte szellemi, testi egészségünket, talán ma is azok rabjai vagyunk. Ma ezekkel is kell harcolnunk, hogy kivívjuk testi-lelki szabadságunkat. Mindenkinek egyénileg kell megvívni ezeket a harcokat, ami sokkal nehezebb, mint a szabadságharc idején. Mert bárhol szabadon, nyilvánosan elmondhatjuk a véleményünket, azt

teszünk, amit akarunk. De akkor kerülünk igazi érzelmi válságba, ha mindezt elhisszük. Beleesünk a saját csapdánkba. A rabság és szabadság kérdése akkor is azon múlt, és most is azon múlik, hogy a mindennap felvetődő világválságokból adódóan a saját életünkből fakadó rabságokhoz, belső szabadságharcokhoz a megoldásaihoz egyenként hogyan viszonyulunk. Képesek vagyunk elhinni, hogy szabadok vagyunk. „Az a feladatunk ma, holnap és holnapután, hogy ismerjük fel a saját rabságainkat, tudjuk észszerűen megvívni a belső szabadságharcainkat. Nem lehet kérdés számunkra tehát, hogy rabok leszünk vagy szabadok!” – érvelt a városvezető.

„Ma azokra emlékezünk, akik életüket adták a szabadságunkért. A küzdelemnek azonban nincs vége, folyamatosan harcolunk jogainkért, megélhetésünkért, családunkért, szeretteinkért. Még igazabb ez az elmúlt esztendőkre. Eleinte a jár-

adatunk a múltra tisztelettel emlékezni, de a jövőt szorgalmasan építeni még a legnehezebb időkben is. Ha a szabadságharcosok közöttünk lennének, a bátorságot várják el tőlünk, hogy nehéz időben is helytálljunk, és jövőt tudjunk építeni. A legnagyobb tiszteletnyilvánítás a hősök iránt az, ha folytatjuk a munkájukat. A múlt hősei azt várják ma tőlünk, hogy iskolát, utakat, hidakat építsünk, mert mindez a jövőt építi itthon, szülőföldünkön. Ez a feladat az egész erdélyi magyarság számára. A tét a jövőnk, a gyermekeink jövője. Ez a mi szabadságharcunk most, 2023-ban. Mindig van megoldás, bármilyen lehetetlennek is tűnnek bizonyos helyzetek. Legyen erősebb mindig bennünk a szabadság iránti vágy, mint a félelem” – mondotta a honatya.

Kossuthba és egymásba kapaszkodva

„Aki nem tud országáért küzdeni, az nem érdemel országot” – 1848 márciusának fiataljai mintha ismerték volna Wass Albert eme gondolatát. Cselekedtek, nehéz, kemény, határozott, jövőt építő döntéseket hoztak. Radikális, fiatalos, izzó akarrattal tudták szeretni hazájukat, életüket sem kímélték. Tudták, hogy a magyarság jövője, bárhol is alakul a forradalom és a szabadságharc ügye rövid és hosszú távon, csak attól függ, hogy tudják-e szeretni a hazát és benne egymást –

fejtette ki Havadon Csizsér Izabella helyi tanácsos, a községi RMDSZ-szervezet elnöke. Azóta 175 év telt el, és „mi most is, ma is együtt mozdulhatunk, ha kell, belekapaszkodhatunk egymás kezébe. Az a mi feladatunk, hogy együtt, közösen, összefogva jövőt építsünk. Hiszen ma is meg akarunk maradni magyarnak, magyar életet élni itt, szülőföldünkön, itt, Erdélyben” – hangzott a bátorítás. A havadi Kossuth-szobornál a 15. Mátyás huszárezred tagjai és az ünneplő tömeg karéjában Nagy Attila lelkipásztor áldotta meg az együttlétet, ünnepi beszédet mondott Veress Gergely Domokos polgármester, Császár

Csikfalva községben négy helyszínen ünnepeltek kicsik és nagyok Fotó: Glígor Róbert László

Károly szenátor, elhangzott Orbán Viktor miniszterelnöknek a határon túli magyarok számára küldött üdvözlő üzenete, diákok és felnőttek szavaltak, énekeltek, szolgált a vasdasi ifjúsági csoport és a gegesi kórus.

Legyen béke!

Szovátán a parajdi fúvószenekar és a 15. Mátyás huszárezred lovásainak vezetésével sétáltak fel az iskolák diákjai és az ünneplők az önkormányzat udvarán álló kopjafához, ahol az önkormányzat, civil szervezetek, tanintézmények, történelmi magyar felekezetek képviselői, továbbá huszárok, cserkészek és vitézek helyezték el a tisztelet koszorúit. Innen a fürdőtelepi Petőfi-parkba vonultak, a költőóriás szobránál is koszorúztak, de a szemközti Bálcescu-szoborról sem feledkeztek meg.

Ünnepi felszólalásában Fülöp László Zsolt polgármester a pesti ifjak követeléseinek egyikét emelte ki: legyen béke, szabadság, egyetértés. Ma sem kívánhatunk ennél többet, hiszen egy évvel ezelőtt a világiárványtól való megszabadulás jegyében ünnepelt a lakosság, miközben az ünnepet beárnyékolta az azóta is zajló orosz-ukrán háború, amelynek hatásait érezzük. Am nem mindenki akar ma békét, ki-provokálja vagy szítja a konfliktusokat, ezért is fontos a 175 évvel ezelőtti igény: legyen béke. Mert egyetemes segítséggel nem lehet békét teremteni, a harag pedig csak haragot szül. Ezt mi, magyarok számtalanszor megtapasztaltuk, emberélettel és területeink egy részének elvesztésével fizettünk nagy árat ezért, és ma Európa közepén számunkra egyetlen járható út van: a béke és egyetértés – mutatott rá a városvezető. Őseink ezen a földön sokkal nehezebb időkben éltek meg, hogy mi ma itt élhessünk és ünnepelhessünk, ezért nekünk is meg kell tenni mindent, hogy utódaink ugyanitt legalább ilyen körülmények között élhessenek – tette hozzá.

Az ünneplőket Köllő Tibor plébános és Perce László, Magyaror-

szág csíkszeredai főkonzulátusának konzulja is köszöntötte, zenés műsort mutattak be a diákok, fellépett a Sirülők néptáncscsoport. A megemlékezések este értek véget a városközpontban, ahol a huszárok fáklyáinak fénye mellett a Tücsökráj népi zenekar muzsikájára gyülekeztek kicsik és nagyok, hogy megtekintsék az ünnepnapot záró tűzijátékot.

Megőrizni az értékeket

Csikfalva községben négy településen ünnepeltek és koszorúztak szerdán a diákok ünnepi műsora kíséretében. „A történelemben nincsenek kérdések vagy alternatívák, csak döntések és következmények. A nemzeti ünnepeken, gyásznapon és a mindennapok küzdelmeiben azonban mindig emlékeztetnünk kell arra, hogy milyen nagy árat fizettek elődeink a szabadságért és a függetlenségért” – figyelmeztette az egybegyűlteket Varga Ervin alpolgármester. Ma újra keresztútnál állunk: az európai és hazai események miatt a nemzeti identitásunk megtartása különösen fontos, és ahhoz, hogy ez sikerüljön, az 1848-49-es forradalom és szabadságharc hősei által képviselt értékeket minden körülmények között meg kell őriznünk. A ma és a jövőben meghozandó döntések alapjai nem lehetnek pillanatnyi szeszélyek vagy egyéni szimpátiák. Az érdekek helyett mindig a nemzet és a közösség boldogulását kell előtérbe helyezni. Az évtizedek alatt kitaró munkával és kemény elszántsággal megszerzett értékeket, amelyekre büszkék vagyunk, csak közösen tudjuk megőrizni és továbbadni a következő generációk számára – fejtette ki az előljáró.

Délelőtti bözödi állomása után délután a nyárádszentmártoni unitárius templomban tartott áhítatot követően Petőfi Sándor születésének 200. évfordulója kapcsán mutatott be ünnepi zenés-irodalmi műsort a Veszprém megyei Ósiből érkezett Kovács Alkotóműhely Egyesület, amely a Bethlen Gábor Alap támogatásával hozta el az anyaországi írók, költők emlékműsorát Erdélybe.

Szovátán felvonulással, néptáncsal, tűzijátékkal, beszédekkel és koszorúzással ünnepeltek Fotó: Szováta város önkormányzata

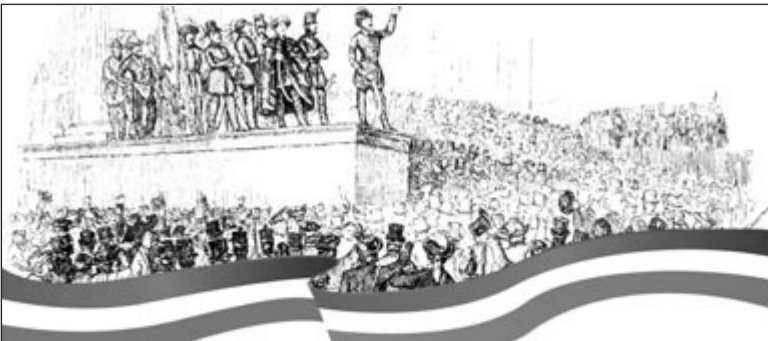
Nyárádszeredában idén a diáksereg kapott nagy szerepet, a keddi és szerdai programokban is pazar műsorral jelentkeztek Fotó: Gáspár Attila

Kossuth szobra a helytállásra figyelmeztet Havadon is

Fotó: Rigmányi Timea

Erdőszentgyörgy Város Önkormányzata szeretettel meghívja Önt és családját Erdőszentgyörgyre, 2023. március 19-én, 11 órától az 1848-1849-es forradalom és szabadságharc tiszteletére szervezett megemlékezésre, valamint Petőfi Sándor köztéri mellszobrának avató ünnepségére.

Az esemény programja:

11:00 Ökumenikus istentisztelet a református templomban
 Átvonulás a Rhédey-kastély udvarára
 Ünnepi beszédek
 Helyi gyermekkórus és a kárpátaljai BorzsaVári Zenekar előadása
 Petőfi Sándor szobrának leleplezése, áldása
 Koszorúzás
 Ünnepi műsor

18:00 Spectrum Színház: Bolond Istók című előadása a művelődési házban

A NAGYERNYEI FOGYASZTÁSI SZÖVETKEZET

vezetőtanácsa értesíti a tagokat, hogy 2023. április 3-án 10 órától

tartja az évi közgyűlést, valamint 11 órától a rendkívüli közgyűlést. A napirend a székházban van kifüggesztve.

Ha a gyűlések nem lesznek határozatképesek, összehívják a következő napokra, ugyancsak 10, illetve 11 órára, amíg határozatképes lesz. (sz.-l)

A Mureş Insolvency SPRL, a Mezőszabad, Fő út 7. szám alatti székhelyű Dona Impex Kft. cégfelszámolója, nyilvános árverést szervez az alábbi javak értékesítésére, használati kategóriánként egy-egy tömbben:

- Közélemezésben használatos ingóságok:
  - technológiai berendezések
  - irodabútorzat
  - leltári tárgyak

Kikiáltási ár: 140.844,34 lej + héra.

• Szállítóeszközök, amelyeket egyenként értékesítenek. Kikiáltási ár: 15.015 lej + héra.

Az elárverezendő javak részletes jegyzéke a cégfelszámoló székhelyén tanulmányozható.

Az árverés március 24-én 13 órakor lesz a cégfelszámoló Marosvásárhely, G-ral Avramescu utca 4. szám alatti székhelyén, és péntekenként ugyanazon helyszínen és időpontban megismétlik, a javak értékesítéséig.

Az árverésen részt vehetnek azok a magán- és/vagy jogi személyek, akik/amelyek megvásárolják a tenderfüzetet az árverést megelőző napon 13 óráig, és garanciaként kifizetik a kikiáltási ár 10%-át, valamint a részvételi díjat.

Bővebb felvilágosítás a 0265/269-700-as és a 0745-146-096-os telefonszámon.

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

REDŐNYÖK, SZALAGFÜGGÖNYÖK, ROLETTÁK, GARÁZSKAPUK, ÁTLÁTSZÓPONYVA-BEÉPÍTÉS és egyéb árnyékolástechnikai cikkek, automatizált változatok nagy választékban. Tel. 0745-379-638. (67083-1)

TERMOPÁN ablakokat, ajtókat gyártunk és szerelünk német REHAU profilokból. Tel. 0745-379-638. (67083-1)

A MAROSVÁSÁRHELYI REFORMÁTUS TEMETŐ teljes körű ellátást biztosít a segélyből (koporsó, szállítás, balzsamozás, temetés). Telefon: 0265/215-875, 0365/448-734, 0749-073-534. (67049-1)

A TORDAI CÉG alkalmaz MÉSZÁROST és NŐT a belesmühelybe. Tel. 0744-644-026. (23451-1)

BIZTONSÁGTECHNIKAI MUNKATÁRSAT, VILLANYSZERELŐT és/vagy alapfokú villanyszerelői tudással rendelkező személyt alkalmazunk, akár nyugdíjasokat is. Önéletrajzot az angajez.el@gmail.com e-mail-címre várunk. (p.-l)

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

ADÁSVÉTEL

VESZEK régi képeket, képkereteket, antik bútorokat, porcelántárgyakat stb. Tel. 0731-309-733. (19018-1)

ELADÓ tűzifa. Tel. 0756-400-258. (19032-1)

ELADÓ tűzifa. Tel. 0751-377-347. (19033-1)

ELADÓ tűzifa. Tel. 0742-866-258. (19034-1)

ELADÓ 8 véka dió. Tel. 0365/444-171. (19042-1)

NAGYON OLCSÓN eladó franciaágy matraccal, jó állapotban, ágyneműtartóval és komóddal. Tel. 0724-546-804. (19053-1)

ELADÓ Orbán Balázs: A Székelyföld leírása (1-2. kötet) és Essential English (1., 2., 3., 4. kötet). Tel. 0365/737-309. (19058)

JÓ MINŐSÉGŰ gyümölcspálinka eladó, 35 lej literre. Tel. 0740-334-468. (19082-1)

ELADÓ 10 ha termőföld Szentpál községben. Tel. 0740-527-205. (19094)

LAKÁS

KIADÓ másfél szobás, bútorozatlan garzonlakás hosszú távra a Kárpátok sétányon. Tel. 0749-425-152. (18942)

ELADÓ 2 szobás tömbházlakás II. emeleten a Moldovei utcában. Tel. 0743-398-720. (19019-1)

MINDENFÉLE

VÁLLALUNK tetőkészítést lemezből, cserépből; ács munkát, terasz készítést, garázs felújítást, külső-belső szigetelést, meszelést, bármilyen kisebb javítást és mindenféle más munkát. Tel. 0747-508-707, Misi. (19016-1)

VÁLLALUNK garázsjavítást, szigetelést, tetőfedést Lindab lemezzel, bármilyen javítást, bent munkát, festést, glettelést. Hívjanak bizalommal, bármiben rendelkezésükre állunk! Tel. 0767-837-782. (18810)

CÉG 10% kedvezménnyel vállal ház-tetőkészítést, tetőjavítást, cserépforgatást, építkezési, beltéri munkát stb. Tel. 0774-574-527. (18875)

FAMETSZÉS, favágás, permetezés. Tel. 0770-621-920. (18875)

VÁLLALJUK: régi tető felújítását cseréppel vagy lemezzel, tetőjavítást, csatornacserét, kerítésfestést, cserépforgatást, udvartakarítást. Hívjanak bizalommal! Tel. 0750-863-167, 0749-909-182. (18935)

TERMOPÁN ajtók, ablakok javítása, szűnyogháló, rolók szerelése. Tel. 0771-383-725. (18695)

Kegyelettel és soha el nem múló szeretettel emlékeztünk március 15-én a drága jó testvére, bátyára, a koronkai **MÁTYÁS ZOLTÁNRA** halálának második évfordulóján. Csak tested pihen a nehéz föld alatt, de lényed létezése örökre megmarad.

Emlékét szeretettel őrzi testvére, **Mariska, Éva és családjá. (19072-1)**

A NORALEX Monumente Funerare előnyös áron, 5.800 lejért készíti sírkeretet. Az ár mindent tartalmaz. Tel. 0752-643-455. (19089)

MINDENFÉLE bútorkészítést vállaljuk PAL-ból és MDF-ből. Bő színválaszték. Az üzletben többféle, minőségi kanapékat forgalmazunk, különböző méretben lehet rendelni. Biztosítjuk a szállítást és a szerelést. Tel. 0740-095-192, 0740-630-529. (18872-1)

VÁLLALUNK: tetőfedést, tetőjavítást, tetőfelújítást cserepes lemezzel, trapéz lemezzel, meglévő tetőhéjazat átrakását, kúpcserép-malterozást, bádógosmunkát. Tel. 0740-364-534. (19065-1)

FUVART, bútorhordást vállalunk személyzettel, külföldre is, törmelék szállítást, valamint csomagszállítást Budapestre. Tel. 0749-543-104. (17732-1)

VÁLLALUNK tetőjavítást, tetőkészítést, belső építkezési munkát. Tel. 0749-543-104. (12995-1)

FAMETSZÉST, udvartakarítást vállalok, törmelék elszállítok. Tel. 0741-352-972. (19079)

KERTET bérelnék a Tudor negyed fölött. Tel. 0750-149-399. (19080)

FAMETSZÉST, udvartakarítást vállalok. Tel. 0755-529-779. (19079)

AUTOMATA MOSÓGÉPEK, MOSOGATÓGÉPEK, ruhaszárítók, hűtőszekrények, porszívók, gáz- és villanykályhák javítását vállaljuk az ügyfél lakásán, bárhol Maros megyében. Kelemen szervíz. Tel. 0265/243-294, 0745-560-092. (19087-1)

MOSÓGÉPEKET és hűtőszekrényeket javítok. Tel. 0755-825-502. (19090-1)

TÉVÉ-, MOSÓGÉPJAVÍTÁS a kliens lakásán. Tel. 0740-527-205. (19093)

IDŐS hölgy mellé gondozónőt keresünk napi 6 órára. Tel. 0365/428-514. (19092-1)

MEGEMLEKEZÉS

Fájó szívvel emlékeztünk március 19-én a szeretett férjre, édesapára és apósra, **GÁL JENŐRE** halálának 17. évfordulóján. Bánatos felesége, fiai és menyje. (19027-1)

Megállt a szív, mely értünk dobogott, pihen a kéz, mely értünk dolgozott.

Könnyes szemmel, fájó szívvel emlékeztünk március 13-án ifj. **MÁTÉFI VICTORRA** (Győző) halálának 2. évfordulóján. Szeretettel és fájdalommal emlékezünk rá. Felesége, Júlia, két fia: Atti, Öcsi és azok családja, apósa és sógora. (18982)

Kegyelettel, szeretettel emlékeztünk március 20-ára, amikor szerettünk, a bordosi születésű **ORBÁN ENDRE-ANDRÁS** volt marosvásárhelyi lakos harminc évvel ezelőtt itthagya szerető családját.

A Jóisten nyugtassa békében! Akik ismerték és szerették, gondoljanak rá szeretettel. Nyugalma fölött örködjön szeretetünk. Feleséged, lányod és unokád. (19056)

„Ne gyászolj! Felejsd el engem addig a határig, amíg már nem zavar a rám való emlékezés. Egészen ne! Az fájna! De legyen én körötted valami szelíd és nem bántó emlék, olyan, akire jólesik gondolni, de már nem könnyeztet meg. Ne úgy jussak az eszedbe, hogy belerándulj a fájdalomba, hanem úgy, hogy elmosolyodj.”

(Szabó Magda)

KOLCSÁR ROZÁLIA halálának első évfordulóján emlékeznek rá szerettei. (19068-1)

ELHALÁLOZÁS

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett férj, édesapa, nagypapa, a székelyberei születésű **TÓKÉS BÁLINT**

a TCM volt dolgozója életének 85. évében visszaadta lelkét a Teremtőjének.

Drága halottunkat március 17-én, pénteken 14 órakor kísérik utolsó útjára a nyáradkarácsonfalvi temetőben.

Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

A gyászoló család. (19086-1)

Németországba, betanított gyári munkára, autóalkatrészeket gyártó céghez keresünk dolgozni vágyó új munkatársakat. Nem szezonmunka, hosszú távra tervezünk.

Feltételek: autó a munkába járáshoz, alapkívű angol-és/vagy németnyelv-tudás, max. életkor 45 év.

A jelentkezéshez német vagy angol nyelvű fényképes önéletrajz szükséges, amit a következő e-mail-címre várunk:

Beatrix.Szabo@fysam-auto.com

Még három napig lehet benyújtani a Brassói Regionális Pénzügyi Főigazgatóság és az alárendelt hivatalok köztisztviselői állásainak betöltésére a pályázatokat

A Brassói Regionális Pénzügyi Főigazgatóság 2023. április 3-án, illetve április 4-én az intézmény brassói székhelyén – Mihail Kogălniceanu utca 7. szám, 8. emelet – 43 megüresedett közalkalmazotti állásra toboroz jelentkezőket az állások meghatározatlan időre való betöltésére:

Brassói Regionális Pénzügyi Főigazgatóság: egy állás;

Fehér Megyei Közpénzügyi Hivatal: kilenc állás;

Brassó Megyei Közpénzügyi Hivatal: két állás;

Kovácsna Megyei Közpénzügyi Hivatal: nyolc állás;

Hargita Megyei Közpénzügyi Hivatal: hat állás;

Maros Megyei Közpénzügyi Hivatal: hat állás;

Szeben Megyei Közpénzügyi Hivatal: tizenegy állás;

Az állásokat a Pénzügyi Főigazgatóság meghirdette, és megtekinthetők a www.anaf.ro weboldalon, a D.G.R.F.P. Braşov oldal Versenyvizsgák menüpontjában.

További információért, kérjük, hívja a 0268/308-442-es telefonszámot.

A kommunikációs, közkapcsolati és médiaosztály

Árverés

Szászrégenben, az Adó- és Pénzügyi Osztály Mihai Viteazu u. 2. szám alatti székhelyén 2023. április 7-én 11 órakor nyilvános árverésen értékesítik az alábbi javakat:

– 83.100 négyzetméter kültelek, legelő, szántó, kaszáló

A kikiáltási ár 205.230 lej, NOVÁK MÁRIA MAGDOLNA és NOVÁK HUNOR tulajdona (harmadik fél jelzaloghitelező).

A kikiáltási ár a becsérték 100%-a (első árverés).

- Citroen Jumper személygépkocsi, rendszáma B-111-YTI, kikiáltási ára 11.560 lej;
- Mitsubishi N1G személygépkocsi, rendszáma MS-11-HCM, kikiáltási ára 15.985 lej;
- Peugeot személygépkocsi, rendszáma B-82-PIO, kikiáltási ára 5.770 lej;
- Skoda Octavia személygépkocsi, rendszáma MS-11-CUT, kikiáltási ára 6.185 lej;
- Arctic 294 I-es kombinált hűtőszekrény, kikiáltási ára 125 lej;
- HP Laserjet Pro P11 nyomtató, kikiáltási ára 90 lej;
- Lenovo Intel Core I5, 2, 2 GHz, 8 GB RAM számítógép, kikiáltási ára 495 lej;
- 11 db polc melaminált PAL-ból, kikiáltási ára 424 lej.

A javak az adós DEL FOREST KFT. tulajdonát képezik, a kikiáltási ár a becsérték 50%-a (negyedik árverés).

- Iberita IB7-2 típusú kávégép, 2017-es, kikiáltási ára 5.940 lej;
- Maxigel 10 l-es keverő 2016-os, kikiáltási ára 1.254 lej;
- Apple Iphone X 16 GB, eleje és háta is megrepedve, kikiáltási ára 475 lej.

A javak az adós M&EFFECTS KFT. tulajdonát képezik, a kikiáltási ár a becsérték 100%-a (első árverés).

- Audi A4 személygépkocsi, 2005-ös, 1968 köbcmentis, kikiáltási ár 12.744 lej, az adós TINCA DORINA ELISABETA tulajdona, a kikiáltási ár a becsérték 100%-a (első árverés).
- Renault Midlum teherautó, 2007-es, rendszáma MS-87-VPB, műszaki vizsgálata lejárt, kikiáltási ára 7.074 lej;
- Ellebi LBW500M utánfutó, 2007-es, rendszáma MS-08-ZZA, műszaki vizsgálata lejárt, kikiáltási ára 1.732 lej.

A javak az adós COTIRLA CLAUDIU AUREL tulajdonai.

A kikiáltási ár a becsérték 100%-a (első árverés).

A 2015. évi 207-es, pénzügyi eljárásra vonatkozó törvény 250. cikkelye 4. bekezdésének i pontja előírásai alapján felkérjük mindazokat, akik valamilyen címen jogot formálnak a fenti javakra, hogy értesítsék erről a végrehajtót legkésőbb egy nappal az árverés időpontja előtt.

Akik érdekeltek a vásárlásban, jelenjenek meg az árverésen a megszabott helyen és időben, és legkésőbb egy nappal az árverést megelőzően nyújtsák be a következő iratokat: vásárlási ajánlat, a kikiáltási ár 10%-át kitevő részvételi díj kifizetését igazoló irat – a pénzt a Szászrégeni Kincstárba az IBAN RO64TREZ477506701XXXXXX számlára kell átutalni, adószám 4322653, címzett a Szászrégeni Adó- és Pénzügyi Osztály –, kifizetési nyilvántartási szám: 82630032200000000000139, vagy mutassanak be banki garancialevelet a kikiáltási ár 10%-áról; az ajánlattevőt képviselő személy meghatalmazása, romániai jogi személyek esetén a Cégbíróság által kibocsátott bejegyzési okirat másolata, külföldi jogi személyek esetén a bejegyzési okirat román nyelvű fordítása, romániai magánszemélyeknek a személyazonossági igazolvány másolata, ahhoz, hogy a megszabott helyen és időben részt vehessenek az árverésen.

Jelen hirdetés kifüggesztésének időpontja: 2023. március 17. A hirdetést kifüggesztik a Szászrégeni Adó- és Pénzügyi Osztály székhelyén, Szászrégenben, Palotailván és Beresztelkén a polgármesteri hivatalban, az adós cégek székhelyén, valamint megjelenik a Pénzügyminisztérium honlapján. Bővebb felvilágosítás a 0265/512-592-es telefonszámon (adóbegyűjtő és végrehajtó iroda).

Marosvásárhelyi Rádió Románia

96 FM
106,8 FM
1323 AM

www.marosvasarhelyiradio.ro

KÉSZLETEN LÉVŐ SÍRKÖVEK KEDVEZŐ ÁRON!

EGYES MODELLER ESETÉN, AKÁR 40% KEDVEZMÉNY!

AZ AKCIÓ MÁRCIUS 31-IG, VAGY A KÉSZLET EREJÉIG ÉRVÉNYES!

A KÉP ILLUSZTRÁCIÓ!

transGranit

Gránit síremlékek forgalmazása

NYÁRÁDTŐ, FŐ ÚT, 446/B (KÖZEL A SÖRGYÁRHOZ),

TEL: 0265-328663, 0738-795191,

WWW.TRANSGRANIT.COM

MCA Health Care
ORVOSI LABORATÓRIUM

www.health-care.ro Tel/fax: 0365-882747
Marosvásárhely, Tulipán utca 25. szám

TÁJÉKOZTATÓ

Tisztelt páciensek, tájékoztatjuk Önöket, hogy Marosvásárhelyen, a Tulipán utca 25. szám alatt működő MCA Health Care orvosi laboratórium rendelkezik a Maros megyei egészségbiztosítási pénztári alapról származó összeggel márciusra ártámogatott (ingyenes) orvosi analízisek elvégzésére. Ehhez szükséges küldőpapír a családorvostól/szakorvostól.

Az érdekelteket kérjük, hogy előjegyzés érdekében hívják a 0365-882-747-es telefonszámot hétfőtől péntekig 7–19 óra között.

Hitelmezőgazdászoknak Gépek
Eszközök Gépek pályázatok Gépek
KKU Modernizálás Gépek
KKU pályázatok
Eszközök
Hitel Eszközök
Hitel Gépek
Eszközök
Modernizálás
Hitel Gépek
Eszközök
Modernizálás

LAM

MICROCREDIT • MIKROHITEL

mezőgazdászoknak Gépek
pályázatok Gépek

0720 030 804

Spălătorie și detailing auto

Beltrand

autómosó és -kozmetika

– külső-belső tisztítás
– kárpittisztítás, polírozás, viaszozás

Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.

Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

rádió

Gaga
Maroszék

Marosvásárhely 88.0

Segesvár 104.3

Szászrégen 94.7

Szováta 102.0

médiatér